

derleme

"İŞÇİNİN SESİ"
dizisinin bu
ikinci
kitapçığı
Eylül 1976—
Ağustos 1977
tarihleri
arasında
"İŞÇİNİN SESİ"
nde yayınlanmış
yazılardan
bir
derlemedir.

"İŞÇİNİN SESİ"
nden
Türkiye'de
namlu ucunda,
bıçak altında
çarpan
komünistlere,
devrimcilere
selâm!

Yaşasın
işçi sınıfımızın
hegemonyasında
sosyalizme
açılan
ileri demokratik
düzeni
devrim yoluyla
kurma
savaşımız!

derleme

bunalım kalicıdır

R. Yürükoğlu
Emine Engin
Memet Kurtalan
K. B. Ender
Hüseyin Tanır
Süleyman Sakalı

derleme

bunalım kahıdır

R. Yürükoğlu
Emine Engin
Memet Kurtalan
K. B. Ender
Huseyin Tanır
Süleyman Sakalı

YAYIN İSTEME ADRESİ: İŞÇİNİN SESİ
56, MANSFIELD ROAD
ILFORD, ESSEX
ENGLAND

İçindekiler

Önsöz	7
Bunalım Kalıcıdır	9
Olanaklar ve tehlikeler artıyor	11
Orta derecede gelişmiş kapitalist ülkelerde faşizm tehlikesi	13
Atılım'ın yaş günü kutlu olsun	15
İt ite, it kuyruğuna	18
Kürt halkının çilesi	21
28 Kanunîsaniyi unutmayacağız	23
Oportünizme karşı uyanık olalım	25
TKP Konferansı'nı saygıyla selâmlıyoruz	28
İşçi sınıfının birliği Marksizm -Leninizm temelinde yükselir	31
Hortlayan Kautskycilik	34
Yiğidin ardında duran olmalı	36
Leninizmin özü-Proleter hegemonyası	39
Görünen köy	43
İşçi sınıfımız ve seçimler	45
Yeni aşama ve görevler	48
Sağ sapmaya da geçit yok	50
Genel grev ve sarı sendikacılık	53
Devrimci uyanıklık	56
Yoldaşlar ileri!	58
Ulusal hareket nedir?	59
Genel grev ve birlik	60
TKP düşmanlığıyla hiçbir yere varamazsınız	62
Ekim Devrimi'nin dersleri yolunuzu aydınlatıyor	64
Sovyet halkı ve 7 Kasımlar	66
Anti -Sovyetizm Anti -komünizmdir, insanlığın can düşmanıdır	69
Fransa'daki yerel seçimlerin ardından	72
Büyük Anayurt Savaşı	74

Journal

1840

Journal of the ...

İŞÇİNİN SESİ BELGİLERİ

141-142 ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kaldırılmalıdır!

(Sayı:53, 15 Eylül 1976)

Tutuklanan grevci işçilerin salınması için savaş!

(Sayı:54, 9 Ekim 1976))

DİSK e uzanan eller kırılacaktır! (Sayı:55, 30 Ekim 1976)

MC'nin "Özel Güvenlik Örgütü" tasarısına karşı savaş!

(Sayı:56, 13 Kasım 1976)

Depremde yakınlarını yitiren yurttaşlarımızın acısını paylaşırız

(Sayı:57, 27 Kasım 1976)

Hedefimiz, sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzeni devrim yoluyla kurmaktır!

(Sayı:58-59, 24 Aralık 1976)

Halkın ulusal demokratik cephesi ile, işbirlikçi burjuvazinin gerici-faşist cephesi arasında bir orta yol yoktur!

(Sayı:60, 7 Ocak 1977)

Yaşasın bağımsızlık, demokrasi, toplumsal kurtuluş, sosyalizm mücadelemiz!

(Sayı:62, 10 Şubat 1977)

İşçi sınıfının hegemonyası altında tüm demokratik güçlerin eylem birliği

(Sayı:65, 26 Mart 1977)

Faşizme karşı tüm ilericilerin güç ve eylem birliği
günümüzün buyruğudur (Sayı:66, 9 Nisan 1977)

1 Mayıs Komiteleri'ni kalıcılaştıralım, sürekli halk
organları haline getirelim! (Sayı:67, 23 Nisan 1977)

Seçimleri ulusal çapta yığınsal bir halk eylemine
dönüştürelim (Sayı:69, 21 Mayıs 1977)

Savaşa karşı barış, sömürüye karşı savaş!
(Sayı:70, 18 Haziran 1977)

Büyük grev için genel seferberlik (Sayı:71, 2 Temmuz 1977)

Yerli-yabancı tekellerin, faşizmin yuvalarını dağıtmak için
genel grev! (Sayı:72, 17 Temmuz 1977)

Ulusal demokratik güçlerin forumu için ileri!
(Sayı:73, 7 Ağustos 1977)

Ulusal Demokratik Cephe (UDC) için ileri!
(Sayı:74, 20 Ağustos 1977)

Önsöz

İşçinin Sesi, bundan tam üç buçuk yıl önce Türkiye’de işçi sınıfı hareketinin yükseldiği, genişlediği bir dönemde, bu hareketin bir parçası olarak çıkmaya başladı.

Bugün Türkiye işçi sınıfı hareketi o dönemlere göre bambaşkadır. Yurtta sınıf savaşları çok keskindir. İşçi sınıfı yandaşlarıyla birlikte politik erkin kapılarını zorluyor. Yerli-yabancı finans oligarşisi, artık eskisi gibi yönetemiyor. İktidar burjuvaziye ateşten gömlek oldu. Bu gelişmeler TKP’nin gelişmesiyle sıkı sıkıya bağlıdır. TKP’nin Marksçı-Leninci, kırmızı yıldızlı bayrağı savaş alanlarında dalgalanıyor.

İşçinin Sesi ilk sayısından başlayarak işçilerimize doğruyu, işçi sınıfının çıkarlarını gösterdi. Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi ilkeleri uğrunda sürekli bir savaş verdi. Oportünizmle, likidatörlükle, Maocu, Troçkist, anarşist sapmalarla savaştı. Gazetenin gelişmesi pürüzsüz olmadı. Hatalar da yapıldı. Örneğin, devrim hareketimizin genel kurmayı TKP’den söz etmeye uzun süre çekindik. Soyutlanırsak, yığınlarla bağ kuramayız diye korktuk. Bugün, bu korkuda çok haksız olduğumuzu görüyoruz. Tam tersi oldu. Örgütümüz İngiltere Türkiyeli İlericiler Birliği (İTİB) hızla büyüdü. Avrupa’nın hem en büyük, hem de en çok aktif militana sahip örgütlerinden biri oldu. İdeolojik ve fiili baskılara metelik vermez duruma geldi. İngiltere’de işçi ve öğrenci sayısının yalnızca 7-8 bin kadar olduğu düşünülürse bu büyük başarıdır... Böylece, TKP’yi, onun savaş yolunu yığınlara yaymanın, ilerici-demokratik sosyalist yığın örgütlerine ne büyük yararlar sağladığımız anladık. TKP’yi, onun savaşımını yığınlara duyurmaktan ne türlü “günlük” gerekçelerle olursa olsun yan çizmenin ne devrim hareketine, ne de bunu yapan örgüt ve yayın organlarına uzun dönemde hiç bir yarar sağlamadığını gördük.

Daha başka yanlışlar da yapıldı. İdeolojik konularda. Fakat İş-

İşçinin Sesi, kadrosunu geliştirerek eksiklerini çabuk kapattı. Avrupa ve özellikle Türkiye’de aranan, sevilen, izlenen bir gazete oldu. Avrupa ve Türkiye’den gelen istekler hızla arttı. Ağustos 1976’ya oranla bugün, yani 12 ay içinde baskısı 12 katına çıktı. Bugün 14 bin basıyor.

“İşçinin Sesi Dizisi”nin bu 2. kitapçığı Eylül 1976-Ağustos 1977 arasında gazetede yayınlanmış yazılardan bir derlemedir. Böylece, elimizde kalmadığı için karşılayamadığımız eski sayılara olan istekleri de bir ölçüde karşılamış oluyoruz.

İşçinin Sesi’nden Türkiye’de namlu ucunda, bıçak altında çarpışan komünistlere, devrimcilere selâm!

Yaşasın işçi sınıfının hegemonyasında sosyalizme açılan ileri demokratik düzeni devrim yoluyla kurmak savaşı!

R. YÜRÜKOĞLU Haziran 1977

Bunalım kalıcıdır

Geçtiğimiz günlerde Türkiye işçi sınıfı, onun öncü partisi TKP, sendikal örgütü DİSK yeni bir tarihsel zafer daha kazandılar. 100 binler, faşist DGM yasasına karşı direndi. Bu bir genel grevdir. Genel grevin yasak olduğu ülkemizde, işçi sınıfımız genel grev hakkını burjuvaziden bileğinin gücüyle, sokakta aldı. Bunun tarihsel önemi vardır. İşçi sınıfımız ve halkımız burjuvazinin tanıdığı haklarla yetinmiyor, onun çizdiği alanda oynamıyor. Sosyalizme giden yolda kıran kırana demokrasi mücadelesi veriyor.

Yurdumuzda bunalım geçici değildir. 1968'lerden bu yana yükselip alçalan dalgalar halinde gelişen derin siyasal kriz, devrimci durum geçici değildir. Toplumumuzu en ince dokusuna dek giderek saran ve giderek olgunlaşmakta olan bu devrimci durumun, bu sosyo-siyasal krizin derin ekonomik ve sosyal nedenleri vardır. Türkiye finans-kapitali, dünya halklarının sömürsünden elde ettiği tekelleri süper kârlara dayanarak, bu süper kârların bir kırıntısını kendi işçisine vererek toplumdaki çelişkileri geçici bir zaman için yumuşatabilen Batı finans-kapitalinden farklıdır. Türkiye burjuvazisinin bugün elinde sömürebileceği yer yalnızca Anadolu ve Kıbrıs'da el koyduğu bölgedir. Öyleyse Batıdaki terisine, kârını arttırmak isteyen Türkiye tekelleri burjuvazisi, en başta ve başlıca Türkiye işçisini, halkını, daha yoğun, daha yoğun sömürmek zorundadır. Olan da budur. Bugün Türkiye işçi sınıfının sömürü oranı %400 civarındadır. Bu oran, gelişmiş kapitalist ülkelerde olduğundan çok fazladır. Bu nedenle, burjuvazi, işçimizin istediği insanca yaşama koşullarının bir küçük parçasını bile ona veremez. Tam tersine, işçinin hiçbir isteğini sağlayamayacağı gibi, onu daha da ezme yolundan yürüyecektir. Bu çelişki sosyaliz-

me dönmek üzere gerçek bir devrimden başka hiç bir yolla çözülemeyecektir.

İşte bunun için diyoruz ki, Türkiye'nin önünde yalnızca şu iki yol vardır: Ya faşizm, ya sosyalizme giden ileri demokratik düzen. Faşizm, tekelci burjuvazinin daha fazla, daha rahat sömürü isteğini, sosyalizme giden ileri demokratik düzen, halkımızın insan gibi yaşama özlemini doyuracaktır. Ya faşizm, ya sosyalizme giden demokratik düzen. Üçüncü yollar hep geçicidir. Yurdumuzda, bu sosyo-ekonomik koşullarda, halkımızla emperyalizm, halkımızla finans-kapital arasındaki çelişkileri çözmek için sosyol-demokrasinin de elinde bir anahtarı yoktur.

Yurdumuzda son yıllarda yaşadığımız olayları bu çerçeve içinde anlamalıyız. Buhran, bunalım geçici değildir. Daha da yükseleceğini, duyulmadık boyutlar alacağını hep birlikte göreceğiz. Türkiye devrime gidiyor. Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri İsmail' Bilen'in, Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Berlin Konferansı'nda "Türkiye'nin, emperyalizmin, NATO'nun zayıf halkası olduğunu" söylemesi boşuna değildir. Türkiye'de sendikalaşma oranı, Fransa, Federal Almanya, İtalya gibi ülkelerden daha yüksektir. Yalnızca 1975 yılında DİSK'e yüzbin işçi katıldı. 1 Mayıs Taksim çıkışı, kapitalist ülkeler arasında en büyük gösteri oldu. TKP'nin sancağı tekrar açıldı, yurt çapında dalgalanıyor. Bir daha da dürlmeyecektir. İşçisiyle, köylüsüyle, öğrencisiyle tüm hareketler devrim rayına oturuyor... Ama bu durumdan yararlanabilmek gerek. Bu ağır ağır olgunlaşmakta olan devrimci durumu devrime dönüştürebilmek gerek. Yoksa tarihte, devrime varmadan sönen, ya da hazırlıksızlık yüzünden yenilen devrimci yükselişler çok görülmüştür. İşte burada bolşevik ruhun, dövüşken karakterin, örgütlü hareketin, örgütlerimizin önemi geliyor. Yığınlardaki politik bilinç yükselişini iyi değerlendirmeli, onları zaman geçirmeden örgütlemeli, Leninci savaşa sürmeliyiz.

Yaşasın halkımızın kalbinde tutuşan devrim ateşi...

R. YÜRÜKOĞLU , 9 Ekim 1976

Olanaklar ve tehlikeler artıyor

1976 yılı 1 Mayıs'ında Londra'da 3.000, Madrid'de 10.000, Lizbon'da 100.000, Paris'de 200.000 kişi ve İstanbul'da ise 500.000 kişi yürüdü. Türkiye'deki 1 Mayıs çıkışı sosyalist ülkeler dışında dünyada en yığinsal gösterilerden biri oldu. İşçi hareketlerinin özü değişti. Ekonomik mücadeleler giderek siyasal nitelik alıyor. İşçi sınıfı her olayda 100 binler halinde sokakları dolduruyor. İşçi sınıfımız tüm öteki emekçi sınıf ve tabakalara önderlik ediyor, onları ilerletiyor, mücadelelerine proleter yöntemler taşıyor. Yurdumuzda sınıf mücadelesinin düzeyi hızla yükseliyor. Tüm bunlar TKP Genel Sekreteri İ. Bilen'in Avrupa Komünist ve İşçi Partileri toplantısında altını çizdiği bir olgunun sonuçlarıdır. Şöyle diyordu TKP Genel Sekreteri:

"Partimiz, Türkiye'de anti-emperyalist, demokratik hareketlerin güçlenmesinin objektif koşullardan doğduğuna, zıtların gittikçe sivrileştigiine, bütün görüşlere karşın Türkiye'nin emperyalizmin, NATO'nun zayıf halkalarından biri olduğuna inanıyor."

Toplumdaki tüm çelişkiler keskinleşirken burjuvazinin iç çelişkileri de keskinleşiyor. İ. Bilen'in aynı konferansda söylediği gibi, "tekelci olmayan burjuvazi ile tekelci burjuvazi arasındaki çelişki ve çatışmalar zaman zaman kanlı bir nitelik alıyor." Kısacası Türkiye, sınıf mücadelesinin dünyada en yüksek olduğu ülkelere birisidir.

Peki tüm bunlar ne anlama geliyor? Yurdumuzda, ağır ağır devrimci durumun olgunlaştığı anlamına geliyor. Bazıları, "devrimci durum" deyince hemen devrim olacakmış gibi anlıyorlar. Oysa her devrimci durumun sonu devrime varmadığı gibi, devrimci durumu tek bir bütün olarak da anlayamayız. Devrimci durum, içinde çeşitli aşamalar barındıran bir

süreçtir. Ve Türkiye bu sürecin henüz başlarındadır.

Devrimci ortamda, yığınların hareketlendiği ortamda işçi sınıfı ve bağlaşıkları bunalımdan devrimci dönüşümler yoluyla çıkış ararken, gerici güçler, Türkiye finans-kapitali de faşizme tırmanarak kurtulmayı hesaplıyor. İşte bu nedenle Türkiye’de *hem olanaklar hem de tehlike artıyor*.

Herşeyi “dibinden” anlayan Maocular bunu anlayamıyorlar. Onlara göre “ya odur, ya budur”, “ikisi birlikte olmaz.” Maocular diyorlar ki, “Faşizmin tırmanması görüşü gerici-revizyonist bir teoridir. Aslında Türkiye’de devrimci durum gelişiyor, devrim olacak.” Maocular, faşizm tehlikesinin arttığını yığınlara duyurmak istemiyorlar. Böylece emekçileri faşizme karşı hazırlıksız bırakıyorlar. Neden faşist tehlike artıyor? Çünkü sınıf mücadelesi hızla yükseliyor, devrimci olanaklar artıyor. Bunlar yapışık kardeşlerdir.

Bunu anlayamayan sadece Maocular değildir. Bazıları da faşist tırmanmayı görünce devrimci durumun varlığından söz etmeyi olanaksız buluyor. Bu da faşizm tehlikesini abartarak kitleyi pasifize eden oportünist bir çizgidir.

Devrimci olanakların arttığı dönemlerde, moral hazırlık, örgütlülük düzeyi, yığınlara önderlik en büyük önemi kazanır ve devrimci durum gelişip aşılmasının, devrime varışının garantisi olur. Ne var ki, TKP Genel Sekreteri İ. Bilen’ in aynı konferansda dediği gibi, “anti-emperyalist devrimci güçler dağınıktır ve bu devrim hareketini güçten düşürüyor.” Bu zaafın giderilmesi, bir yandan işçi sınıfının birliğinin oluşturulması, bir yandan da tüm anti-emperyalist güçlerin eylem birliğinin sağlanması için savaş en güncel zorunluktur. Ve bu da işçi sınıfı içine sızmaya çalışan oportünist görüşlerle uzlaşmaz savaşı gerektirir.

R. YÜRÜKOĞLU, 13 Kasım 1976

Orta derecede gelişmiş kapitalist ülkelerde faşizm tehlikesi!

Tüm kapitalist dünyada bir yandan demokrasi ve sosyalizm mücadelesi genişlerken, öte yandan faşizm tehlikesi artıyor. Avrupa'nın sözümlü ona "demokratik" kapitalist ülkelerinde bile faşizm rüzgârları esiyor, faşist örgütler güçleniyor, ırkçılık gemi azıya alıyor... Kapitalizmin genel bunalmının derinleşmesiyle ve kriz dönemlerinde faşist tehlikenin artması doğaldır.

Ancak bu faşist tehlike en acil ve en reel olarak orta derecede gelişmiş kapitalist ülkelerde görülmektedir. Bu ülkelerin bir çoğu hali hazırda faşizmin demir ökçeleri altında inliyorken, öteki bazıları da hızlı bir faşist tırmanışa tanık oluyor. Faşizmin kara bulutu yalnızca Şili değil, hemen hemen tüm Latin Amerika'nın üstüne çökmüş durumda. Komünistler, sosyalistler, ilericiler çok zor koşullarda sürdürüyorlar savaşı. Türkiye, Yunanistan ve Portekiz gibi ülkelerde ise faşist tırmanışçılara anti-faşist savaşçılar arasında sert bir mücadele sürüyor ki sonucu bu belirleyecek.

Peki, faşizm bir avuç tekeli azınlığın açık terörist diktatörlüğü olduğuna göre, *orta derecede gelişmiş kapitalist ülkelerde faşizmden söz edilebilir mi?* Bazısı bu soruyu olumsuz cevaplıyor. Bunlara göre, tekeller kapitalizmin en son aşamasında çıktığına göre orta derecede gelişmiş kapitalist bir ülkede tekeli azınlığın diktatörlüğünden, dolayısıyla faşizmden söz edilemez. "Baskı rejimi", "askerî dikta" gibi deyimler kullanılmalıdır.

Bir kez, açık terörist diktatörlüğün faşizm olup olmadığı sadece yerli değil, aynı zamanda uluslararası finans-kapitalin çıkarlarını ne derece savunduğundan da anlaşılır.

Bundan da öte, asıl önemlisi, ekonomik olarak *orta derecede gelişmişlik ile kapitalist üretim ilişkilerinin düzeyini*

birbirine karıştırmamak gerekir. Bugün etrafa bakıldığında orta derecede gelişmiş kapitalist ülkelerde tekelliliğin varlığı “çıplak gözle” bile görülmektedir. Bu tekellilik, finans-kapital uluslararası mihraklara bağımlıdır ama ülkede klasik bir faşizmin temelini oluşturmaya yeterlidir. Pratik de bunu kanıtlıyor.

Faşizm tehlikesini orta derecede gelişmiş ülkeler için en acil ve reel duruma getiren de bu bağımlı finans-kapital, tekelliliktir. Bir yandan kendi aşırı kâr hırsını doyurabilmek, öte yandan efendilerinin hakkını verebilmek için finans kapital bu ülkeleri birer çalışma kampına döndürme “gereğini” duymaktadır ve bu “gereğin” yanıtı faşizm olmaktadır.

Ülkemizde faşist tırmanış çabalarının da temelinde yatan işte böylesi bir durumdur

EMİNE ENGİN, 27 Kasım 1976

"Atılım"ın yaşgünü kutlu olsun

Türkiyemiz önemli günler yaşıyor. Cıvıl cıvıl bir sınıf mücadelesi yürüyor. Devrimci olanaklar ve aynı zamanda faşist tehlike artıyor. Ya "sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzeni devrim yoluyla kurmak", ya faşizmin demir pençesi. Bu ikilem her geçen gün kendini daha şiddetle hissettiriyor.

Bu ikilemin bir yanı, "sosyalizme açılan ileri demokratik düzen" savaşımı TKP ile sıkı sıkıya bağlıdır. Bu savaşımın yolunu, yönünü belirleyen, başını çekenin TKP olduğunu artık sağılar duyuyor, körler görüyor. Zaten savaşımın içinde bulunduğu aşamayı değerlendiren, onun adını koyan TKP'dir. Bugün yığınları saran "ileri demokrasi" sloganı TKP'nindir. Başı çekenin TKP olduğunu bu da kanıtıyor.

Bu büyük savaşım sürerken, Aralık sayısıyla birlikte *Atılım* 3. yaşını dolduruyor. Dedik, Türkiye önemli günler yaşıyor. Bu önemli günlerde *Atılım* da tarihsel rol oynuyor. Bu nedenle, *Atılım*'ın üçüncü yaş gününü kutlarken onu tarihsel yerine doğru oturtmakla karşı karşıyayız.

TKP'nin 55. yılında yaptığı konuşmada Genel Sekreter İ. Bilen şöyle diyor:

"Bugünkü aşamada devrimci güçlerin ileriye doğru atılımlar yapmasına yol açan nesnel koşullar, olanaklar olgunlaşıyor. Partimiz bu nesnel olanakları kaçırmamak zorundadır. Yoksa kervanın kuyruğunda kalır, nal toplarız. Evet, partimiz yeni girişim ve atılımlarıyla belini doğrultuyor, politik varlığını somut, güncel savaşlarla gösteriyor. Partimizin hem örgütsel, hem moral-töresel otoritesi yığınlar arasında büyüyor. Parti kadrolarını geliştiriyor. Her yanlı bir oluşum içindedir." İşte *Atılım*'ı her şeyden önce bu oluşu-

mun ışığında görmek gerekir.

Konuşmada devamla, "Memlekette sınıf savaşları sertleşiyor. İşçi-sendika hareketi yeni yeni boyutlar alıyor. Ulusal bağımsızlık, demokratik bir düzen, demokratik haklar, ileri demokratik bir hükümet için olan direniş geniş yığınları, toplumun değişik katmanlarını kucaklıyor. İşçiler, grevlerde, kimi yerlerde, fabrikalara el koymalara kadar gidiyor. İşçi sınıfı, demokratik bir düzen için yürütülen savaşa kendi damgasını vurmak, kendi hegemonyasını oluşturmak yoluna yöneliyor" deniyor. İşte *Atılım*'ın başka bir işlevi: *Atılım* işçi sınıfı hegemonyasının önemli kayışlarından.

Atılım, kendiliğinden gelme hareketleri bilinçli savaşa dönüştürmede çok önemli rol oynuyor. İ. Bilen: "Yığın çikışları var, gelişiyor. Bunlara biz sarılmazsak, oportünisti, iti köpeği sarılır. Bundan biz yararlanmazsak başkaları yararlanır. Maocusu, likidatörü onu soysuzlaştırır. Kendiliğinden gelen yığın hareketlerini bilinçli, örgütlü, Leninci politik savaşa çevirmek partimizin görevi, tarihsel ödevidir" diyor. İşte *Atılım*'ı bu tarihsel ödev çerçevesinde de görmek gerek.

Atılım, Marksist-Leninist ilkelerin bekçisidir. İ. Bilen aynı konuşmada "Biz, politikamızı savunurken Leninci ilke ve ülküleri savunurken, bu ilkelere, ülkülere saldıranlarla savaşıyoruz. Biz Marksçı-Leninci ülkülerimizden kimseye en küçük bir ödün vermeyiz." diyor. Gerçekten de *Atılım*'ın üç yıllık çizgisi berraktır, oportünizmle savaştır.

Atılım, hamarat bir örgütçüdür. İ. Bilen: "Partimiz işçi sınıfı hareketiyle, yığınlarla savaşçı bağlar kurmayı, bunlarla savaş süreci içinde daha sıkı bağlanmayı, çalışmalarında başa almıştır. "Her fabrika partimizin birer kalesi olmalıdır!" Bu belgeyi Lenin, bundan 71 yıl önce: *Bir adım ileri,- iki adım geri* yapıtında ileri sürmüştür. Lenin'in bu çağrısı, bu öğütü, hele bugün bizim içindir" diyor. *Atılım* bu savaşın göbeğinde, yığınları derliyor, topluyor.

Ve İ. Bilen: "Partimizin Marksçı-Leninci ülkü ve ilkeleri onun moral-töresel etkinliğinin otoritesidir. Bu otoriteyi gözbebeğimiz gibi koruyacağız. Partimiz bu Leninci otoriteyi

teyi çetin savaşlarla kazanmıştır. Onu işçi sınıfına, yığın-
lara, halkımıza mal edeceğiz!" diyor. Gerçekten de *Atılım*
TKP'nin otoritesini yığınlara mal ediyor. *Atılım* savaşımı-
mıza ışık tutuyor.

Çok yaşasın bu kendi küçücük, işi, işlevi kocaman ga-
zete! *Atılım*'ın üçüncü yaşı, tüm halkımıza, en başta işçi
sınıfımıza kutlu olsun!

R. YÜRÜKOĞLU, 24 Aralık 1976

İt ite, it kuyruğuna!

Türkiye, orta derecede gelişmiş, bağımlı bir kapitalist ülkedir. Ama sermayenin ve üretimin Türkiye'deki merkezileşme ve yoğunlaşması, Yeni Zelanda gibi bazı ileri kapitalist ülkelerden bile daha yüksektir. Örneğin 1970'de 100'den fazla kişi çalıştıran özel imalât sanayi işyerleri, Türkiye'nin tüm üretiminin (tarım-endüstri) %19'unu üretiyordu. Bu rakam, devlet katılmadığı, özeline de yalnızca imalât sanayisini gösterdiği ve de eski olduğu için eksiktir. Ama bir noktaya işaret ediyor: Yüksek yoğunlaşma temeli üzerinde yüksek tekelleşme.

Tekelcilik, aşırı kâr demek. Yerli tekellerin bu aşırı kârı elde etmek için dış kaynakları yok. Üstelik kendileri uluslararası ağa babalarına da pay veriyorlar. Bu nedenle işçimiz, halkımız kan kusuyor. Hem yerli, hem yabancı tekellerin yalnızca kâr da değil, aşırı kâr hırsını doyuruyor. Hem çifte, hem aşırı sömürü.

Bu olguyu anlamadan bugün ülkemizdeki birçok süreci anlamak olanaksızdır. Daha 1967'de yazdığı *Baş Düşman Baş Tehlike ve Güçbirliği* yazısında S. Üstüngel, "sömürgecilerle, özellikle Amerikan bankaları, tekelleri, kumpanyalarıyla bağlaşıklık olarak kodaman burjuvazinin memlekette kendisinin tekelci durumunu genişlettiğini gözönünde tutmadan, bu süreci ele almadan, AP hükümetinin faşist diktatora zörlamaları gereğince değerlendirmek, bu diktatoraya karşı güçlerin, örgütlerin strateji ve taktiğini doğru çizmek zordur." diyordu. Bu söz bugün kat kat geçerli.

Bugün tekelci burjuvazi ülkeye, devlete egemen. Bunu anlamadan hiçbir olay açıklanamaz. Türkiye Cumhuriyeti'nin en gerici hükümeti MC neden siyonizme "karşı?" Neden ulusal kurtuluş hareketlerini "destekliyor?" Arap ve Afrika

halklarıyla dostluk için neden ölüp bitiyor? Neden Çağla-
yangil Amerika'ya "güvenini yitirmiş?"

Kıbrıs "barış harekâtının", Libya'ya, Tunus'a uzanan
"dostluk eli"nin altında yatan nedir? Yunanistan'la rekabetin,
İran'la "kardeşliğin", vs., vs. altında neler yatıyor? Alman-
lar, Japonlar Türkiye'ye geliyor, Demirel Kerkük'e gidiyor.
Nedir bu?

Tekelci burjuvazi genişlemek istiyor. Bunun için bir yan-
dan Arap, Afrika halklarına kuzu postuna sarınıp gözükü-
yor. Aynı zamanda, emperyalist sistemin iç çelişkileriyle
oynama çabası ile, bir kucaktan ötekine geçip, bir üçüncüye
göz kırıyor. Bu arada kendi düzeyinde bazı rakipleriyle
çatışıyor, ötekileriyle ittifaklar kuruyor. Emperyalist merkez-
ler de bu durumu kullanmak için birbirleriyle yarışıyorlar.
Almanı gidiyor, Japonu geliyor. *Atılım* Aralık sayısında da
belirtildiği gibi onlar da Türkiye'yi atlama tahtası yapma-
ya çalışıyorlar.

Durum böyleyken bazıları gerilerde nal topluyor. Kimisi
Türkiye gibi ülkeler için finans-kapital sözünü bile ettirmi-
yor, irkiliyor. Şöyle bir gözünü açıp İş Bankası'yla çeşitli
holdinglerin, Akbank'la Sabancı'nın kan bağıını görmeye bi-
le üşeniyor.

Kimisi de hâlâ ticaret sermayesinin mi, sanayi sermaye-
sinin mi egemen olduğunu tartışıyor. Bu da nal toplamak;
hem de Kautsky'nin nallarını toplamak. Bir ülkede finans-
kapital olmuşsa, artık ticareti, sanayisi, bankası, hepsi bir
olmuş demektir. Omu, bu mu egemen demek Kautsky'nin
"hatasını" tekrarlamaktır, oportünizmdir.

Gerçekte de, bugün "sosyalist" maskesi altında, ama
oportünizmin kılavuzluğunda türlü sapık değerlendirmeler
ve ters çizgiler var. Oysa bu sorunları doğru yanıtlama-
yanlar faşizm tehlikesini de, gelişmekte olan devrimci du-
rumu da köklü olarak anlayamazlar. Doğru devrimci sava-
şım yolunu çizemezler. Baş düşmanı, uzak yakın dostu se-
çemezler.

Gerçeği en iyi gören ise önde gidiyor, öncülük ediyor.
TKP, yığınları peşine takıp sürüklüyor. Çünkü TKP, Mark-

sizm-Leninizm çizgisinde Türkiye somutunu çözümlüyor ve doğru savaş yolunu gösteriyor. TKP'nin kendi çözümlerine dayanarak attığı "sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzeni devrim yoluyla kurmak" belgisi yığınları sarıyor.

Türkiye gibi orta gelişkin bir kapitalist ülkede yerli-yabancı tekellerin ekonomiyi ahtapot gibi sardığını gördüğü için TKP, orta yol yoktur diyor, "halkın ulusal demokratik cephesi ile işbirlikçi burjuvazinin gerici-faşist cephesi arasında bir orta yol yoktur." *Atılım, Aralık, sayı:36*

EMİNE ENGİN ,9 Ocak 1977

Kürt halkının çilesi

Daha Lice'nin yaraları sarılmadan geldi Van depremi. Yine bir felâket çöktü Kürt halkının üstüne. Yine 6000'i aşkın yurttaşımız öldü. Ölenlerin yarısından çoğunu soğuk ve açlık aldı götürdü. Dünyanın her yanından yollanan milyonlarca tutarındaki yardım malzemesi yine soyguncuların depolarına, ceplerine aktı.

Demirel, yepyeni bir Lice kuracaklarını söylemişti. Licoliler bu parlak sözlerin boş lâf olduğunu bütün açıklığıyla gördüler. Şimdi Van için aynı parlak nutuklar atılıyor. Sonunun ne olacağını herkes biliyor. Nutukları atanlar da biliyorlar. Çünkü bu oyun, bu sahtekârlık yeni başlamadı. Türk-Kürt burjuvazisi bu oyunu yıllardır oynuyor.

Buna karşılık Kürt halkı gerçekleri görüyor, savaşımını Türkiye işçi sınıfının sosyalizme açılan ileri demokratik düzen savaşımıyla bütünleştiriyor. Ancak "ilerici", "sosyalist" geçinen birçokları bu oluşumu önlemeye çabalıyorlar.

Örneğin, Maocular Kürt halkının özlemlerini, demokratik istemlerini sömürüyorlar. Kürt emekçisini Türk emekçisinden ayırmak için her çeşit provokasyona başvuruyorlar. Böylece emperyalizmin halkları bölme politikasını Türkiye'de yürütüyorlar.

Bu oyuna gelmenin, Türkiye işçi sınıfının savaşımına büyük zararlar vereceğini görmek, göstermek gerekir. İşçi sınıfının savaşımına vurulacak her darbenin de, ezilen ulus üzerinde baskının artması demek olacağı açıktır. Maocular Kürt halkının gerçek çıkarlarını savunmuyorlar. Yaptıkları, Kürt halkına ihanettir.

Ote yanda, Kürt halkının her türlü ulusal baskıya karşı verdiği "ulusların yazgılarını kendilerinin çizme hakkı" savaşımının özünü boşaltan sağ oportünist, küçük burjuva görüşler de en az maocu görüş denli devrimci savaşıma darbe

vuruyor. Türk-Kürt halklarının çıkarlarına ters düşüyor. Doğu Anadolu'nun geri kalmışlığı, insanların çilesi, bir "ekonomik kalkınma sorunu", bir "eşitsiz gelişme sorunu" olarak ele alınıyor. Kürt halkının ezilmesi bir "bölgesel sorun" gibi gösteriliyor. TİP oportünistleri dostlarını ürkütmemek için bu konuda fazla konuşmamayı yeğliyorlar. "Hassas" bir konu olarak gördükleri Kürt sorununda şimşekleri üstlerine çekmemeye çabalyorlar. Sosyal demokratlar ise Kürt ulusal sorununu hepten yok sayıyor, gerçeklere gözlerini kapatıyorlar.

Bütün bunlar şunu gösteriyor: Maocusundan legal sosyalistline, liberalinden sosyal demokratına dek hepsi, bir yandan demokrasi savaşımı verdiklerini söylerken, Kürt sorununda şövenizmden başka birşey yapmıyorlar. Ya Türk şövenizmine, ya da Kürt şövenizmine kapılıyorlar. Ve bu nedenle Türkiye işçisinin, emekçisinin, halkının genel ve ortak gerçek çıkarlarına cevap vermiyorlar.

Her ulustan işçilerin ortak sınıf çıkarlarını savunan gerçek işçi sınıfı partisinin, ulusal önyargılardan uzak, devrimci programı olmadan, her türlü şövenizme karşı *yalnızca işçi sınıfı çıkarlarını* savunan bir politika izlemeden ulusal sorunda doğru tutum almak olanak dışıdır. İşte bu tutum, devrimci tavır, en doğru biçimde TKP Programı'nda ifadesini bulmuştur. Şöyle diyor TKP Programı:

"Türkiye Komünist Partisi ulusların yazgılarını kendilerinin çizmesi konusundaki, Leninci ilkelere bağlıdır...

Kendi yazgısını çizmek hakkı, uluslara demokratik devletin bütünlüğünde kalmak, onunla sıkı ekonomik ve politik işbirliği kurmak hakkını da kendinde taşır.

Ulusal azınlıkların komünistleri, Leninci enternasyonalistler olarak, uluslararası emekçilerin sıkı dayanışmasını propaganda etmekle yükümlüdürler. Memleketimizde ulusal azınlıkların egemen sınıflarından bir kısmı gericiliğin, emperyalistlerin işbirlikçileri durumundadırlar. Ülkemizde komünistler, hangi ulustan olurlarsa olsunlar, Türk işçi ve köylüleri ile, ulusal azınlıkların emekçilerinin kardeşçe birliği için savaşırılar." (TKP Programı, s.34-35)

SÜLEYMAN SAKALI, 7 Ocak 1977

28 Kanunusani'yi unutmayacağız

Türkiye işçi sınıfının partisi Türkiye'nin en eski, en çetin savaşlardan geçmiş, çelikleşmiş, en özverili partisidir. TKP, doğduğu günden burjuvazinin terörüne hedef olmuştur. Daha 1921 Ocağında TKP'nin önderi Mustafa Suphi'yi ve 14 MK üyesi yoldaşını burjuvazi katletti.

Denir ki, TKP Oktobr Devrimi'nin doğrudan etkisi altında kurulmuştur. Denir ki, "TKP küçük kardeşidir VKP (B)'nin" TKP'nin kurucusu, başkanı Mustafa Suphi'nin yaşamı bunun açık kanıtıdır.

"İfham" gazetesinde Jön Türklerin içyüzlerini açığa çıkardığı için, M. Suphi 1913'de 15 yıl kürek cezasına çarptırılmıştı. 1914'de Sinop cezaevinden sandalla Kırım'a kaçtı. Osmanlılardan Çarlığın eline düştü, sürgün edildi. Mustafa Suphi Urallarda sürgünken 1915'de Bolşevik Partisi'ne girdi. Türk savaş esirlerini de Bolşevik Partisi bayrağı altında toplandı. İşte TKP ile Lenin'in Bolşevik Partisi SBKP arasında bağ, kardeşlik böylesine somut başlıyor.

Mustafa Suphi, Türkçe konuşan doğu halklarının Ekim devrimine kazanılmasında büyük yararlıklar gösterdi. Bundan da öte, Türk savaş esirlerinden kurduğu kızıl birliklerle devrime ön saflarda katıldı. Kafkasya'daki 11. Kızıl Ordu'nun Genel Kurmayında görev aldı. Atlılarını beyaz orduların, Menşeviklerin üzerine sürdü. Buralarda verdiği savaşlar devrim tarihine geçmiştir. İşte TKP'nin Büyük Ekim Devrimi, onun Leninci ilkeleri ve Bolşevik ruhu ile olan kopmaz bağı da böyle somut başlıyor.

Böylesi ateşli savaşlardan geçen Rusya'daki Türkiyeli devrimciler TKP'nin bir kolunu oluşturdular. M. Suphilerin, Spartaküs hareketiyle bağlı Ethem Nejatların ve Türkiye'nin işçi yataklarından gelen komünistlerin birleşmeleriyle 10

Eylül 1920'de TKP doğdu. M. Suphi Başkan seçildi.

Kuruluşundan daha henüz bir kaç ay geçmişti ki, burjuvazi TKP'ye ağır bir darbe indirdi. 28-29 Ocak 1921 gecesi M. Suphi ve 14 yoldaşını kahpece hançerlediler. Ama Mustafa Suphi'nin dediği gibi, "bolşevizm kesilen her budağından yüzlerce dal veren uluslararası bir ağaçtır." Bugün, bu uluslararası ağacın parçası olan Türkiye'nin her bucağından fışkıran yüzlerce, binlerce dal 28 Kanunusani'nin kanını taşıyor.

Mustafa Suphilerin yolu savaşıma ışık tutuyor. Bu yol Hacıoğullarından, Baranerlerden günümüze uzanıyor. Toplumsal kurtuluş savaşımında, oportünizme ve likidatörlüğe karşı savaşta silâh oluyor.

EMİNE ENGİN, 22 Ocak 1977

Oportünizme karşı uyanık olalım

Türkiye kaynıyor. Yerli ve yabancı finans kapital, toprak beyleri emekçi halka kuduzca saldırıyor. Kan döküyor. Bunun karşısında, milyonlar, yığınlar, silkinip başlarını yükseltiyor, savaş bayrağını fabrikalara, tarlalara, okullara dikeyor. Devrimci durum gelişiyor, olgunlaşıyor, faşizm tehlikesi artıyor, iyice güncelleşiyor.

Düşmanın baskısı arttıkça, devrimci cephe de oportünizmle savaşın önemi de artıyor. Oportünizme karşı katı uzlaşmasız tutum almak bazılarında "sekte" gibi geliyor. Oysa oportünizmle savaş sekte değil. Oportünizmle savaş, yığın politikasını bir kenara atmak değil, tersine onu gerçekçi ve sağlıklı bir tabana oturtmak savaş"dır. Dünya komünist hareketinin deneyimleri, özellikle günümüz Avrupası, oportünizmle savaş ne denli ertelersen, onun da o denli azıttığını gösteriyor.

Yerli-yabancı tekellerin erki ele geçirdiği, halkın üstüne silâhla, panzerle yürüdüğü, Komünist Partisi'nin gizli çalışmak zorunda kaldığı küçük burjuvalar denizi Türkiye'de oportünizmin ekonomik, sosyal, siyasal tabanı vardır. Bunu anlamak gerek. Öte yanda, dünya komünist hareketinde yeniden başını kaldıran oportünizm yılanının ideolojik yankılanmasını da küçümsemiyelim.

Oportünizm her zaman, her yerde "taktikler" de gizleniyor, "taktikler"le başlıyor. "Taktik için böyle yapmalıyız" cümlesi oportünistlerin tılsımlı cümlesidir. Onlar, "halk şimdilik meseleyi anlamıyor, onun için taktik yapmalıyız" derler hep. Böylece ilkeselliği, ilkesel davranmayı güme götürürler. Stalin'in bir yazısında aktardığına göre Lenin her zaman "tek doğru politika ilkesel politikadır" dermiş. Ama ne gam, oportünistlere hiç de öyle gelmiyor. Onlar "canım şu küçük so-

runda ilkesiz davranmakla dünyanın sonu gelmez” diyorlar. Oysa Leninciler iyi biliyorlar ki “azıcık oportünistlik” diye bir şey olamaz.” *Azıcık oportünistlik, azıcık hamileliğe benzer.* Mutlaka sonunda bebek doğar. O da milliyetçilik, şövenizm, karşı-devrimdir.

Oportünizm, düşmanın ideolojik saldırısının en yoğun olduğu noktalarda patlak verir. Tüm deneyler bu gerçeği kanıtlıyor. Emperyalizmin ideolojik saldırısının en yoğun olduğu alan da sosyalist ülkeler ve en başta Sovyetler Birliği’dir. Proletarya enternasyonalizmi ve proletarya diktatörlüğüdür. Öyleyse oportünizm de bu noktalardan kendini dışa vuracaktır. Hele Türkiye’de. Burjuva toplumunda “saygıdeğerlik” elde edebilme, “legaliteyi koruyabilme” için “biraz” taviz verirsin. Hemen gazeteler seni yazar, radyolar seni söyler. Ama bujuvazi bu ufak tavizle doymaz, “bak ne güzel ne güzel, ama yetmez, sana inanmamız için biraz daha söyle” der. Söylersin. Yine yetmez. Burjuvazi doymaz. Daha verirsin. Daha ister. Böyle gider.

İşte bazı TİP yöneticilerinin durumu buna örnektir. Türkiye işçi sınıfının “biricik” partisiyiz diye başladılar, işi komünistleri jurnallemeye vardırıldılar. Bunların oportünistlik tarihleri eskidir. Behice Boran, 1968’de, Çekoslovakya’yı emperyalist tuzaktan kurtararak enternasyonalist görevlerini yerine getiren Varşova antlaşması ülkelerini burjuva bastırında kınamıştı. Bugün ise, Ocak ayında birinci sayısı çıkan *Yurt ve Dünya* dergisinde proleter enternasyonalizmi ve proleter diktatörlüğü kavramlarını sündürdükçe sündürüyorlar, eveleyip geveliyorlar. “Tarihsel uzlaşmayı” çok “yaratıcı” buluyorlar. Öte yanda “TKP legale-çıkırsa da biz ayrı bir parti olarak çalışacağız” sözleri kulaklara fısıldanıyor.

Maoculuğun gelişimi de bir başka örnek. Nereden nereye geldiler. Emperyalizmin en büyük işbirlikçisi oldular.

Görülüyor ki oportünizm denen illetin bir iç mantığı var. Önemsiz önemsiz konularda ortaya çıkan küçük küçük filizlerini yok etmedin mi büyüyor, dallanıp budaklanıyor. *Ve oportünizm bataklığının dibinde karşı-devrim yatıyor.*

İşçi sınıfının birliğini kurabilmek, halkın en geniş dev-

rimci cephesini gerçekleştirebilmek ve devrimde proleter hegemonyasını sağlayabilmek için oportünizmle savaş ertelememez bir görevdir. Yakınlaşan faşizm tehlikesine karşı halkımızı örgütleme savaşını, her çeşit oportünizme karşı savaşı daha da güncel yapıyor.

R. YÜRÜKOğLU, 10 şubat 1977

TKP'nin Konferansını saygıyla selâmlıyoruz

27 Şubat 1977, pazar. Gün yine "Kavga Sesleri" ile başladı. Bu kez sesler daha gür, gün daha aydın idi. "Konferansın ışınları" boydan boya semayı sardı. Yürek atışları yükselen kavga seslerine vardı.

TKP'nin Sesi radyosu, yayına, TKP MK'nin 26 Şubat tarihli "Açıklama"sıyla başladı. "Türkiye Komünist Partisi'nin Konferansı yapıldı. Bu Konferans, TKP'nin gelişmesinde tarihsel bir aşama ve bir dönemeçtir." diye açıkladı. Bu yayınla sadece yeni bir gün değil, yüksek bir savaş aşaması başladı. Yeni aşama Türkiye işçi sınıfına, emekçilerine kutlu olsun.

Konferans haberi şimşek gibi yayıldı. İşçilere, emekçilere bir kıvanç ve coşku kaynağı, bayram oldu. Haber haykırılan belgilerle, marşlarla, halaylarla karşılandı. Büyük Ekim Devrimi'nin doğrudan etkisi altında ve kurtuluş savaşının ateşleri içinde TKP'yi doğuran Anadolu, bu genç ama deneyimli yiğidi için yine çalkandı. Faşist tırmanışın demir ökçeleri altında zorlu günler yaşayan çilekeş Anadolu kızıl bayrak olup dalgalandı.

Konferans haberi yurt dışındaki işçi ve emekçilerimiz arasında da büyük coşkuyla, ateşle, hasretle karşılandı. Gurbet ellerde işçilerimiz, gençlerimiz şimdiye dek yurttan böylesi umutlu, böylesi güzel haber almamışlardı. Sevindiler, coştular, topluştılar. Sesleri kilometreleri aştı, memleketin kavga seslerine ulaştı.

26-27 Şubat'ta Bölgesel Eğitim Çalışması vardı. İngiltere'nin her köşesinden ilerici işçiler, öğrenciler 2 günlüğüne Londra'da toplanmışlardı. Konu her zamanki gibi Türkiye idi. Seminer canlı geçiyor, boş lâfazanlık değil, memleketteki savaşıma ideolojik hazırlık oluyordu. Konferans

haberi böyle bir çalışma içine geldi.

Pazar sabahı haber duyulmuş, gözler parıl parıldı. Günün tarihselliğinin bilincinde, herkes onu düşünüyor, onu konuşuyordu. Salon doldu. *TKP'nin Sesi* radyosunun okuduğu Açıklama kürsüden bir kez daha duyuruldu. Ve bu duyuruyla birlikte, şiddetli bir güreleme yükseldi. "Yaşasın TKP", "Yaşasın Bilen yoldaş" sesleri ortalığı sardı. Yumruklar dikildi. Yüzler güleç ve ciddi. Ardından "Türkiye İşçi Sınıfına Selâm".

Konferansın, TKP'nin 24 Mayıs 1973 ile başlayan atılım süreci içinde yeni bir aşamayı başlattığı, bu yeni aşamanın Türkiye'yi devrime daha da yaklaştırdığı vurgulandı. Türkiye devrim hareketinin kopmaz parçası İTİB'in, bundan böyle eylemlerini yeni aşamaya yaraşır düzeyde, daha da militanca sürdüreceğine and içildi.

Konferans, dostlara yeni bir coşku ve kıvanç kaynağı olurken, düşmanlara korku saldı. Gizli çalışmak zorunda bırakılan TKP'nin artık elle tutulur, gözle görülür somut güçlenişi uzun bir süredir kimilerine kâbus oluyordu. Konferans'ın hem de ta Anadolu'nun göbeğinde yapıldığı haberi ise uykuları hepten kaçırdı. Konya'da hükümet yetkilileri "durumun incelendiğini" belirtmişler! İnceleyin baylar! TKP'nin gelişmesi, "incelemelerinizden" bağımsız, size karşı gerçekleşiyor, gerçekleşecektir. "TKP yürüttüğü savaşım sonucunda, Marksizm-Leninizm'in ilkelerine yüz çevirmeden legale çıkacaktır."

TKP'nin hızlı gelişmesi, oportünistlerin de rahatını kaçırıyor. Konferans'ın *TKP'nin Sesi* radyosunca açıklandığı gün TİP yöneticileri için kâbus oldu. "Yurt dışındakilerin, yurda dönerek siyasal çalışmaya başlayabilmeleri"(!) gibi cümleleri kurultaylarında sıralayarak TKP'yi "mülteci grubu" olarak göstermeye çalışan pasifist oportünistler neye uğradıklarını şaşırıyorlar.

Bir kez, TKP memlekette işçi yataklarında, köy ocaklarında, okullarda, işyerlerinde yükseliyor. Oportünistler bunu göremiyorlarsa, kendileri ancak küçük burjuva kulislerinde olabildikleri içindir. İkincisi, başlayacak olan değil, 57 yıl-

dır en zor koşullarda süregelen, Mayıs 1973'den bu yana ise şahlanan bir siyasal "çalışma" vardır. Üçüncüsü, anti-komünist edalarla demokratik savaşım birarada yürümez. "TKP ye özgürlük" belgisi yığınları çoktan sardı. Ya bu yığınsal demokratik savaşıma namusluca katılmak, bükemediğin bileği öpüp başına koymak, ya anti-komünizm, jurnalcılık. Almaşıklar bunlardır.

TİP'in yaptığı yurtiçi-yurtdışı "ayırımlarına", "Sirkeci' ye gelen tren" "espirilerine" gelince. Bu ayırımları, bu tür "tren" espirilerini 1917 öncesinde Lenin'e karşıda yapanlar olmuştu. Bu oportünistler tarihin ancak kara sayfalarında yer alabildiler. Asıl sorun, bir siyasal hareketin doğru devrimci ray üzerinde yığınların bağrında yükselmesi, devrime yönelmesidir. Bu doğru siyasal hareketin içinde, yanında militanca devrimci eylem sürdürebilmektir. Bize öyle gelir ki, TİP yöneticileri devrimi, o zaman devrimci ellerde olacak TRT'den öğrenecekler! TKP'nin Anadolu'nun göbeğinde, Konya'da yapılan tarihsel Konferansı onlara ders olsun.

"İŞÇİNİN SESİ" YAYIN İŞÇİLERİ 4 Mart 1977

İşçi sınıfının birliği ancak Marksizm-Leninizm temelinde yükselir

Türkiye’de devrimci durum olgunlaşıyor. Devrimin nesnel koşulları var. Sınıf savaşımı yüksek boyutlarda. Ne var ki devrimin zaferi için bu yeterli değil. Öznel koşulların da tamamlanması gerekiyor. İşte TKP’nin Konya’da yapılan Konferans’ı, öznel koşulların bu tamamlanma sürecinde tarihsel bir dönemeç, bir ivme noktasıdır.

TKP’nin Konferans’ı işçi sınıfının örgütlenmesinde yeni bir aşama açtı. Öncü müfreze bu Konferans’la genel kurmaylığını belgeledi. Bir yandan, Konferans’ın kendisi öznel koşulların bugünkü gelişme düzeyinin bir ölçütü, bir göstergesi oldu. Öte yandan, Konferans, öznel koşulların gelişme sürecini hızlandırdı, daha da hızlandıracak.

“İşçi sınıfının birliği”, “ulusal demokratik cephe” ve “cephede işçi sınıfının yeri” gibi sorunlar oportünizmin en çok kafa karıştırmaya çabaladığı konulardır. Oportünizmin bu konularla sızmaya çalıştığı delikler, kesin Leninci bir tutumla tıkanmazsa oportünizm bacayı sarar, partiyi likidasyona götürür. TKP’nin de yakın geçmişte böyle acı bir deneyim geçirdiğini Genel Sekreter İ. Bilen’in Konferans raporundan öğreniyoruz.

TKP’nin Sesi radyosundan dizi dizi dinlediğimiz Rapor da, söz konusu sorunlara duru bir Leninci yaklaşım var. Bu yaklaşım geçmişin acı deneyimi ile bugün arasında kale gibi dikiliyor. İşçi sınıfının savaşkan öncüsü TKP’yi devrim zaferi ile, Türkiye’nin güzel geleceği ile doğrudan bağlıyor.

“İşçi sınıfının birliği çok önemlidir”, sözünü hep duyuyoruz. İşçi sınıfının gerçek birliğine kama sokanlar, oportünistler bile bu sözü geveleyip duruyorlar. Sapı samandan. Leninizmi oportünizmden ayırmak gerekiyor. Bunun da mihenk taşı, birliğin temelini doğru koymak, özünü doğru be-

lirlemektir. Soruna oy kaygusuyla değil, devrim azmiyle yaklaşmaktadır.

TKP'nin Konferansı'nda, "toplumun ilerici savaşkan gücü işçi sınıfının, *kendi sınıfsal ve örgütsel savaşı çizgisi doğrultusunda, Marksizm-Leninizm temelinde* birliğini oluşturmaya özel bir önem veriliyor." İşçi sınıfının sendikal birliğinin ise *DİSK çatısı altında* gerçeğe kleşmesi vurgulanıyor. Tutumda ne bir bulanıklık, ne de yuvarlaklık var. Açık ve berrak Leninci bir yaklaşım.

Cephe sorunu da öyle. Cephe diye diye işçi sınıfını onun bunun kuyruğuna takanlar var. Burjuvazinin en gerici kesimlerini cepheye davet edenler var. İşçi sınıfı hegemonyasını, onun biricik partisinin genel kurmaylığını "unutanlar" var. Ve hatta cephe "uğruna" Marksizm-Leninizm ilkelerine tekme vurup atanlar, ideolojik savaşımdan vazgeçenler var.

İ. Bilen'in TKP Konferansı'nda okuduğu rapor, Leninizmin 20. yüzyılın dördüncü çeyreğinde de dipdiri, capcanlı, geçerliliğini koruyan bir devrim bilimi olduğunu Türkiye temelinde kanıtıyor. Raporda İ. Bilen, cephe sorununu işçi sınıfının örgütlenme düzeyinden, TKP'nin gücünden kopuk ele almıyor. Bir yandan ulusal demokratik cephenin gerekliliğini içten savunurken, öte yandan işçi sınıfı hegemonyasını vurguluyor. Bir yandan soruna gerçekçi, açık yüreklilikle yaklaşırken, öte yandan ideolojik savaşımdan elden bırakmıyor. Burjuvaziye, oportünizme vuruyor.

İ. Bilen, Konferans Raporu'nda cephe sorununa ilişkin kesiminde özetle şöyle diyor:

"..Aşırı gerici partiler, işbirlikçisinden faşistine kadar bir çizgidedirler. Ülkede tekelleri işbirlikçi burjuvazinin, yurdumuzda emperyalizmin konumlarını kanla kurşunla savunuyorlar. Halkımızın ezici çoğunluğunun oluşturduğu kampta işçi sınıfı, köylü, orta katmanlar, çıkarları emperyalizmle, aşırı gerici cumhuriyet ilkelerine açıktan saldıran çevrelerle karşı karşıya gelmiş olan ulusal burjuvazi dediğimiz kesim var. Bu kesim CHP ile politik alandadır. Bu partinin de sağı solu var. Savaşta sallantılar da bundan geliyor. Ama koşullar onu faşizme tırmanan işbirlikçi hükümete karşı koy-

maya zorluyor. Onun memlekette, mecliste oldukça otoritesi, konumu vardır. Saylav sayısı bakımından başta gelir. Bu konumuna, gücüne güvenip tek cephe kurmaya gönüllü gözüküyor. Ama claylar, dayandığı taban, savaşılar, komandoların saldırıları onu, kendisine savaşıta dirsek aramaya itiyor.”

“Unutmayalım, CHP gelişen ulusal bağımsızlık, demokrasi, diktatordan kurtulma direnişlerini kendi kontrolü altında tutmak zorunluluğunu duyuyor. Biz de halkın, en başta işçi sınıfının, o devrimci ana gücün hegemonyasını gerçekleştirmek için savaşıyoruz.” “*Bu aykırılık*”, diyorlar, “*tek cephenin oluşturulmasına engeldir.*” Değildir. Gerçekçi olmak gereklidir.

“Nesnel koşulları, gelişmeleri sergiledik. Bu koşullar ve gelişmeler Cumhuriyet Halk Partisi’ni baş düşmana karşı ortak savaşıa doğru itiyor. Ona bu yolda adım attırmak, ulusal burjuva kesimin yalpalanmalarını kırmak, ona saldırmakla olmaz. Örneğin TİP yöneticileri uluorta Cumhuriyet Halk Partisi’ne saldırıyorlar. Keskin sosyalist pozu alıyorlar. Ama el altından onunla saylav pazarlığına girişiyorlar. Bu, kendi deyimlerini kullanırsak “oyun içinde oyunun” ta kendisidir. Bu tür oyunlarla cephe kurulamaz.

Şimdiye kadar gördüklerimiz, deneyler, ulusal burjuvazinin doğal niteliği, yaradılışı, nasıl diyelim, cibilliyeti iki birbirine aykırı yönlü olduğunu göstermiştir.”

“...Bildığımız birşey vardır. O burjuvaziyi hizaya getirebilmek, ilerici, devrimci, ardıcıl savaşıkan güçlerin, en başta işçi sınıfının birliğine, savaşıta örgütlülüğüne, Komünist Partisi’nin Leninci parti olabilmesine, Leninci strateji ve taktik kullanabilmesine, böylesi bir programla ortaya çıkmasına, savaşılara atılabilmesine bağlıdır.”

TKP’nin Konferansı’ndan bu yana çeşitli gelişmeler oldu. Konferans TKP’nin gücünü ortaya koydu. Raporun çarpıcı doğruları, etkilerini gösterdi. Daha da gösterecek. TKP’yi devrimin zaferiyle, Türkiye’nin güneşli günleriyle doğrudan bağlayan Leninci tutumdur.

EMİNE ENGİN, 26 Mart 1977

Hortlayan Kautskicilik

Son zamanlarda Türkiye’de başta TIP olmak üzere, “Euro komünizm” denilen Kautsky’cilik hortlamasına sahip çıkan bir kısım çevreler dikkati çekmektedir. Bunlar Lenin’in *Proletarya İhtilâli ve Dönek Kautsky* isimli yapıtında mahkûm ettiği sapıklığa 60 küsur yıl sonra sahip çıkmaktadırlar. Proletarya diktatörlüğünün reddi, sınıf iktidarından vazgeçme, burjuva reformizmi gibi ilkelerle kaba hatları belirlenen bu sapma, özellikle TİP’e bağlı *Yürüyüş* ve *Yurt ve Dünya* isimli dergilerde reklâm edilmektedir.

Artık proletarya diktatörlüğüne gerek kalmadığı, toplumun büyük bir bölümünün zaten proleterleştiği, sömürücülerin çok küçük bir azınlık duruma indirildiği ve bu nedenlerle mutlak barışçı bir geçişin mümkün olduğu tezleri, son zamanlarda Avrupa’da bazı komünist parti yöneticileri tarafından ileri sürülmüştü. Türkiye’de ise başta Türkiye İşçi Partisi olmak üzere bir kısım çevreler, “İktidara yürüyen Hareket” düşleri içinde “proletarya diktatörlüğünü” reddeden(!) sapmacıların övgüsüne hız vermişlerdir. Son olarak *Yürüyüş* dergisinin 8 Şubat 1977 günlü 96. sayısında *Barış ve Demokrasi Kampında Buluşalım* başlığı altında bir Avrupa Komünist Partisi’nin politbüro üyesi ile yapıldığı ileri sürülen bir röportaj yayınlanmıştır. Bu röportajda TİP’çilerin benimsediği türden “Marksizme reddiyeler” derhal sırtıyor. Daha önce de “yorumsuz” olarak TİP organlarında böylesi oportünist görüşlere yer verilmiş ve Kautsky melununun mahkûm edilmiş fikirleri sanki yeni bulunmuş bir meta gibi piyasaya sürülmüştü. *Yurt ve Dünya* dergisinin Ocak 1977 sayısının 50-51. sayfalarında üstü kapalı bir biçimde “proletarya diktatörlüğünün reddi”ne methiyeler yazılmıştı.

Yeni-Kautsky’ciliğin pratikteki sonuçları olarak da şunlar göze çarpmaktadır: Proletarya enternasyonalizmine karşı tavrı almak... burjuvaziyi ayırimsız bir bütün olarak ele alıp

tüm olarak gericilikle damgalamak... sendikacıların işçi sınıfını temsil etmedikleri iddiası... yan örgütler sorununda yanlış tavır alarak sendikaları partinin işçi büroları, dernekleri de "hizmetkâr" gibi görmek... bir yandan uvriyerizm (işçi dalkavukluğu) yapıp öte yandan sendikacı düşmanlığı gütmek... cephe politikasını ve ittifaklar sorununu reddetmek... kitlelerle bağ kuramayıp kitle hareketlerini kontrol olanağını yitirdikten sonra hareketin arkasından sürüklenmek ve her toplumsal olayda "oyun içinde oyun aramak"... ilçe ve il mühürleri dağıtılmasının örgüt kurulması olarak kabul edilmesi... parti yayınları ile genelgelerin okutulmasından ibaret bir eğitim(!).. gençlik düşmanlığı.. disiplin olarak tasfiye ve ihraç mekanizmasının işletilmesi... işçi sınıfına sosyalist bilincin dışardan verileceği ilkesinin reddi... eleştirinin parti bozunculuğu sayılması ve devrimci eleştiri-özeleştirimini reddi ile bunları "katoliklerin günah çıkarma müesseseleri" olarak alaya almak... tek başına sosyalizmi gerçekleştirme iddiası (iktidara yürüyen hareket palavrası)... halklar sorununun ve millî meselenin anti-Marksist, anti-Leninist şekilde yorumlanması... 1957-1960-1969 zirve toplantılarında alınan kararları tanımazlık... Türkiye Komünist Partisi'nin Türkiye'de legale çıkmasını önlemek için elden gelen çabayı harcamak, bu politika yığınlar tarafından lânetlenince de TKP'yi yurtdışı immigrant grubu gibi gösterme çabası... Tümüyle anti-enternasyonalist ve burjuva milliyetçisi bir tutum...

Böylesi bir parti 2. Enternasyonal içindeki sosyal-şövenist partilerin günümüzdeki bir örneğinden başka nedir? 2. Enternasyonal hainlerinin yolundan "uygun adımlarla" yürüyen yeni Kautsky'cilerin Türkiye'deki temsilcileri, günden güne başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçi sınıf ve tabakalar tarafından tecrit edilmekte ve mahkûm edilmektedirler.

Kautsky'ciliğin Türkiye'deki hortlamasına işçi sınıfımız ve onun öncü siyasal ve ekonomik örgütleri izin vermeyecektir...

K.B. ENDER, Kocaeli, 26 Mart 1977

Yiğidin ardında duran olmalı

Kapitalist toplumda çatışma, savaşım hiç durmaz. Hele bunalım dönemlerinde tüm toplum ayaklanır. O zamana dek kenarda duran kesimler de savaşa dalar. Ama savaşımın başarılı olabilmesi, bu yıkılası düzene son verip kurtuluşu sağlayabilmesi, toplumun en devrimci gücü olan işçi sınıfının siyasal yaşamda örgütlenerek bu binlerce, onbinlerce direnişi tek bir güçlü yatakda toplayabilmesine bağlıdır. Böyle bir örgütlenme yeni tip, Leninci bir partidir. İşçi sınıfının politik partisinin adı Komünist Partisi'dir. İşçi sınıfı, devrim süreci içindeki "hegemonya"sını Komünist Partisi eliyle yaşama geçirir.

Türkiye işçi sınıfının politik partisi Türkiye Komünist Partisi'dir. Devrim sürecinde işçi sınıfının hegemonyasını sağlayacak olan Türkiye Komünist Partisi'dir. Emperyalizme, yerli finans oligarşisine ve toprak beylerine karşı halkımızın en geniş birliğini kuracak olan Türkiye Komünist Partisi'dir. Halkımızı "ileri demokrasi" kapısından "sosyalizm" bahçesine çıkaracak, insanın insana kulluğunu yok edecek olan Türkiye Komünist Partisi'dir.

TKP, 24 Mayıs 1973 tarihli MK Politik Bürosu oturumunda aldığı kararlardan, yönetim katında yaptığı değişikliklerden, parti içi yaşamda oportünizme ve likidasyona son vermesinden sonra birdenbire ayağa kalktı. 1973 öncesindeki 20 yıl içinde Parti'nin her türlü zorluğa ve engele karşın kalbinin derinliklerinde söndürmedensaklayabildiği Leninci kıvılcım tekrar kordadı, yurdun her yanında alev alev yanıyor. Bu gelişimi herkes gibi, İngiltere'de savaşımalarını sürdüren yurtseverler de görüyorlar.

TKP'deki bu dolu dizgin güçlenme Türkiye toplumunu temelinden sallamaya başladı. İlericiler, yurtseverler, dev-

rimciler bu oluşumu coşkuyla karşılıyorlar. Gericiler, faşistler, maocu bozkurtlar, her boydan sapıklar telâş içinde kudurmuş köpek gibi kendilerini ordan oraya vuruyorlar. TKP'ye ve onun yolunu yol bilmiş partisiz yığınlara, örgütlere haysızca saldırıyorlar. Bunda her yolu deniyorlar.

Katkı dergisi ve Kerim Sadi'nin çevresinde yuvalanmış bir grup "Komünist Partisi" kurma hazırlıkları yapıyor! Dergilerinde açıkça yazıyorlar. Amaç belli: Hedef şaşırtmak. İpler kimin elinde, o da belli: MİT'in elinde. Öyleyse yigit işçi sınıfımız da bunlara güzelinden bir şamar hazırlayacaktır. Bunlar da eski provokatörlerin yanında lâıyk oldukları yeri alacaklardır.

Son günlerde iyice yoğunlaşan provokasyon ağından *İşçinin Sesi* de nasibine düşeni alıyor:

Yine *Katkı* dergisi, Mart 1977 sayısında ne anlama geldiği belirsiz cümleler içinde "son yılların popüler gazetesi" dediği *İşçinin Sesi*'ne bir takım ilişkiler yakıştırıyor.

Öte yanda, artık iyiden jurnalcilik mesleğine geçen maocu grupçuklar, yayınlarında çarşaf çarşaf "TKP ile ilişkide olan kişi ve örgütler"i açıklıyorlar, polise ihbar ediyorlar. *Halkın Birliği* denen maocu paçavra 1 Mart 1977 tarihli sayısında "*İşçinin Sesi*, TKP'nin İngiltere'de çıkardığı resmî organıdır" diyor. Bu ihbarcılığın da amacı açık. *İşçinin Sesi*'nin Türkiye'de binlerce okuyucusu var. Amaç faşist polisi bu binlerin üstüne salmak.

Yine aynı günler içinde *Türkiye'nin Sesi* radyosu, "TKP'nin yayın organı olduğu ortaya çıkmış olan *İşçinin Sesi* gazetesi" diye yayın yaptı. Nasıl ortaya çıkmış? Maocular öyle yazıyor ya!

Ama burjuvazi de, faşisti de, maocu milliyetçisi de bir şeyi unutuyorlar. Ne *İşçinin Sesi*, ne onun binlerce okuyucusu böylesi baskılardan yılmazlar. Yılmadıkları için bu savaştadırlar. "Kuştan korkan darı ekmez" demişler.

Bugün yurdumuzda çok geniş bir halk kesimi, işçi sınıfımızın öncü partisinin çizdiği savaş hattını yürekte benimliyor. Bugün ondan da daha geniş bir kesim TKP'ye konan yasağın kalkması savaşımını, demokrasi savaşımının

özü, ruhu olarak görüyor. *Burjuvazinin kanlı terörle yer altında çalışmaya zorladığı TKP'yi, adını ağızımıza almaya-
rak bir de biz mi gömeceğiz?* Türkiyeli hiç bir devrimci bu-
onur kırıcı yoldan yürümeyecektir. **BİZ DE YÜRÜMÜYORUZ.**

Bir halk şiiri şöyle diyor:

“ Yiğit olan kurt gibi bakar
Düşmanı görünce ayağa kalkar
Kapar mızrağını meydana çıkar
Yiğidin ardında duran olmalı”

O yiğit, boylu boyunca savaşa çıkmış işçi sınıfımızın politik örgütü Türkiye Komünist Partisi'dir. Yiğidin ardında duran olmalı. **BİZLER, YÜZBİNLERCE DEVRİMCİ DE ONUN ARDINDA DURUYORUZ.** İşte hepsi bu!

R. YÜRÜKOĞLU, 9 Nisan 1977

Leninizmin özü-Proleter hegemonyası

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 60. yıldönümünün yaklaştığı 1977 yılı Nisan'ında Yüce Lenin'in 107. doğum gününü kutluyoruz.

Lenin'in yaş gününü kutlamanın bizce en iyi yolu, onun uğrunda savaştığı ilkeleri canlı tutmaktır. Leninizm bayrağını daha da yükseltmektir. Leninizmi giderek sosyal-demokratlaştırmaya uğraşan akımlar karşısında, "hayır, Leninizm bugün her zamankinden daha doğru, daha canlı ve geçerlidir" demektir.

"PROLETER HEGEMONYASI": Bu kavram oportünistlerin en korktuğu, en düşman olduğu kavramdır. Dün de, bugün de. Neden mi? Çünkü, tek cümleyle, *Leninizmin özü, ruhu, ana fikri proletarya hegemonyasıdır*. Leninizmin tüm tarihi: bunu kanıtlar. Lenin ve Bolşeviklerin tarihsel sırası içinde Narodnikler, Ekonomistler ve Menşevik likidatörlerle olan boğuşmalarının altında bu sorun yatar. Rus devrim tarihindeki tüm farklılaşma ve ayrışmaların özü, odak noktası bu sorundur.

Lenin, proleter hegemonyası fikrini ilk kez 1894'de *Halkın Dostları* yapıtında yeterli bir ayrıntı içinde formüle etti. Bu yapıtında Lenin, kapitalistlerin yalnızca işçileri ezmekle kalmadığını, tüm emekçileri, çalışanları ezdiğini anlattı. Ve toplumun en devrimci sınıfı olan işçi sınıfı bu nedenle tüm sömürülenlerin, emekçilerin, tüm demokratik güçlerin önünde yükselerek onların öncüsü, hegemonu olmalıdır dedi. Kapitalizmi yere çalması için hegemonya işçi sınıfının tarihsel misyonudur dedi.

Leninizmin proletarya hegemonyası için 1894'de Narodniklere karşı başlattığı savaş, 1900'lerde *Iskra* gazetesi, 1905-1906'da *Viperyod* ve *Proletari* gazeteleri ile, 1914'

lerde *Zvezda* ve *Pravda* gazeteleriyle sürerek 1917 Büyük Ekim Devriminin gerçekleşebilmesini sağlamıştır.

Leninizm, devrimci harekette proleter hegemonyasının sağlanması savaşını bugün de dünyanın her yanında ardıcıl sürdürüyor. Dün olduğu gibi bugün de bu savaşın önderi, ışığı Lenin'dir.

TKP'nin tarihsel Konya Konferansı bu Leninci kavramı başa aldı. "Öteki partiler başka sınıfların, biz de işçi sınıfının hegemonyasını sağlamaya çalışıyoruz" dedi. "*Proletaryanın hegemonyası sağlanmadan gerçek bir cephe, gerçek bir devrim ve devrimin sosyalizme açılışı sağlanamaz*" dedi. "Partimizin tüm eylemleri bunu sağlamaya yöneliktir" dedi.

Opportünistler, hegemonya fikrinin cephe fikriyle bağdaşmadığını öne sürüyorlar. Bunu söyleyenler, siyaset nedir, sınıf mücadelesi nedir, anlamak istemiyorlar. Onlar devrimi, çok yumuşak, "düzenli", "kararlar" ve "önergeler"le gerçekleştirecek bir şey olarak görüyorlar. Kafalarında "centilmen anlaşmaları" vardır. Onlar, "siyasetin boşluk tanımadığını", biri olmazsa mutlaka bir başkasının liderliğe sahip olacağını anlamaktan korkuyorlar. İşçi sınıfı hegemonyasını cephe *fikrimizin* karşısına koymaya, dolayısıyla hegemonya fikrini kitaplardan silmeye çalışanlar günümüzün *Menşevikleridir*. Rus devriminden küçük bir olguyu anlatalım, fikirlerin aynılığı şaşırtacaktır.

Rusya'da 1905 devriminin yenilgisinin hemen ardından, Menşevik liderler *1905 Devriminin Tarihi* adlı 5 ciltlik bir tarih kitabı yazdılar. Bu kitap şöyle diyor: "1905 devrimi yenildi, yerle bir oldu, çünkü işçiler öteki müttefikleriyle bir ön anlaşma yapmadan, onlarla anlaşmadan 8 saatlik işgünü istemini öne sürdüler. Ve de *genel olarak liberal burjuvazinin kabul edebileceğinden daha ileri gittiler.*"

Bu son cümle, üstünde önemle durulacak bir cümledir. Menşevikler, Lenin'i, öteki müttefiklerden daha ileri belgiler attığı için suçluyorlar. Günümüzdeki deyimiyle, "üstünde uyuşulmuş"un ötesine gittiğini, "cepheyi bozduğu"nu söylüyorlar. *Oysa müttefiklerden daha ilerde durmak, daha ileri belgiler koymak, proleter hegemonyasını gerçekleştirmenin yasallığıdır.* Lenin bu yasallığı enine boyuna ortaya

sermek için *İki Taktik*'i yazmıştır. TKP Genel Sekreteri İ. Bilen'in önerdiği gibi *İki Taktik*'i ciddi bir şekilde okumak her devrimcinin görevidir. *İki Taktik* cephe ve hegemonya konusunda Lenincilerin el kitabıdır.

TKP, yayınlarından ve eylemlerinden izlediğimizce, cephe ve hegemonya konusunda *İki Taktik*'de işlenen Leninci ilkeleri bayrak edinmiştir. TKP'nin programı Türkiye'de en ileri siyasal programdır. Yalnızca komünizmi öngördüğünden değil. Demokratik aşama için öne attığı hedeflerle de en ileri programdır. Bu kadar da değil. Her somut olayda görüyoruz ki TKP daima müttefiklerinden ileri (ama kilometrelerce ileri ve uygulanamaz biçimde değil, bir adım ileri)belgiler atmakta her olayda en ileride durmaktadır. İşte seçim hükümetini anlayış biçimi, işte 1 Mayıs Komiteleri için önerisi. TKP böylece bir yanıyla tüm ilerici güçleri, müttefikleri ileri çekiyor, hareketin devrim yatağını derinleştiriyor, bir yanıyla da halkımıza, öteki sınıf ve tabakaların işçi sınıfımıza, öteki partilerin de TKP'ye oranla nefessizliğini, yetersizliğini sergiliyor. Evet, TKP Lenincidir.

Demek ki, cephe ve hegemonya konusunda iki yanlış eğilim vardır. Birincisi, cephe ile hegemonya çelişir diyerek, işçi sınıfı hegemonyasını baştan reddediyor. İkincisi, hegemonya fikrine karşı değilmiş gibi görünerek, somuta gelince 'cepheyi böler', "kitleyi kaçıırız" diyerek hegemonya yollarının önünü tıkiyor. Bugün bizim hareketimizde, TKP'nin tarihsel Konya Konferans'ı sonrasında, hegemonya fikrine açıkça karşı çıkmak "oldukça" zordur. Ama birinci yanlış eğilimi savunanların da katılmasıyla ikinci yanlış eğilim daha da yaygınlaştırılabilir. Uyanık olalım!

Bazı çevrelerde, bazı dostlarda iyi niyetle yapılan bir yanlış var. "Kitle kaçır", "sosyal-demokratlarla aramızı açar", "işçileri korkuturuz" gibi gerekçelerle TKP'yi, onun savaşımını, onun yolunu yığınlara yaymayı durduran bir eğilim var. Bu eğilim de hegemonya sorununu gündemden düşürmeye gider. Çünkü TKP'yi, onun savaş yolunu alabildiğince geniş yığınlara maletmek, işçi sınıfı hegemonyasını sağlamanın en önemli araçlarından biridir. Hele TKP'nin gizli çalış-

tığı bir ortamda bu tüm ilerici yığın örgütlerinin devrime olan borçlarıdır.

Leninci proleter hegemonyası anlayışında bir başka nokta: Devrim hareketinde işçi sınıfının hegemonyası fikri, "devletin ortadan kalkışına geçiş aşamasında proleter diktatörlüğü" fikrinin de ikiz kardeşidir. Her kim ki proleter diktatörlüğünü gerçekten ister, gerçekten savunur, o aynı zamanda proleter hegemonyasını da aynı coşkuyla savunmalıdır. Çünkü bu ikiz fikir birbirine kopmaz bağlarla bağlıdır. Biri olmadan öteki de olamaz. *Devrim utkusundan önce, utku için proleter hegemonyası, devrimden sonra, utkunun korunması ve sosyalizmin kurulması için proleter diktatörlüğü.*

Tekrar pahasına da olsa bir daha altını çizelim: *Emperyalizm döneminde gerçekleşecek devrimlerde (burjuva demokratik ya da sosyalist) proletarya hegemonyası fikri Leninizmin ana fikridir. Bu fikir günlük yaşamda şu anlama gelir: Devrim (demokratik ya da sosyalist) ya işçi sınıfının devrimi olarak utkuya ulaşacaktır. Ya da hiçbir utku kazanamayacaktır. Öyleyse gerçek bir devrimi gerçekten isteyenler için proleter hegemonyası kavramı temeldir.*

R. YÜRÜKOĞLU, 23 Nisan 1977

Görünen köy...

Görünen köy kılavuz istemez. Tekelci burjuvazi erki kolayından bırakmak niyetinde değildir. Hele hele yükselen yığın çıkışları, ağır ağır gelişmekte olan devrimci durum karşısında hegemonyasını sürdürmek için her türlü yöntemi kullanmaya kararlıdır. Süregelen cinayetler, Ecevit'e yapılan saldırılar ve 1 Mayıs saldırısı tekelci burjuvazinin biricik çıkış yoluna, faşizme vargücüyle sarıldığını gösteriyor. Onlar için başka umut kapısı kalmamıştır.

1 Mayıs saldırısı bize, devrimci güçlerin her türlü savaş biçimine hazırlıklı olmaları zorunluğunu bir kez daha hatırlatıyor. Ülkemizde biteviye sertleşen sınıf savaşının diyalaktığı bu sorunu önümüze koymuştur. Genel olarak burjuvazinin erki gönül hoşluğuyla bırakmayacağına ilişkin evrensel yasayı Türkiye somutunda daha da güçlendiren bazı tarihsel ve jeopolitik etkenlerin varlığı gözleniyor.

Kısaca sıralayalım:

Burjuvazi, devleti askerî-despotik bir imparatorluktan devralmıştır. Osmanlıların yönetim geleneğinde baskı ve zulüm en sık başvurulan yöntemlerdir. Burjuvazi böylesi bir mirasa konu. Devlet mekanizmasını yıkmadı, kendine uyarladı. Burjuvazi bu baskı aygıtını maharetle daha da geliştirdi. Her 70 kişide bir kişinin silâh altında olduğu Türkiye, bugünkü Avrupa'nın en güçlü terör geleneğine ve kurumlarına sahip devletidir.

Emperyalizm için Türkiye, jeopolitik konumu nedeniyle, sosyalist sisteme, ulusal kurtuluş hareketlerine karşı sürdürülen saldırının vazgeçilmez halkasıdır. Bunun için baş emperyalistler, NATO'lar, CENTO'lar, CIA'ler, karşı devrim uzmanlık merkezleri Türkiye burjuvazisinin yanında olanaklarını seferber etmiştir. Ülkemiz, emperyalist sistemin tüm

çelişkilerini en sert biçimde yaşıyor.

İşçi sınıfımız işte böylesi bir ahtapota karşı savaşıyor. Ama öylesine güçlü savaşıyor ki: TKP Genel Sekreteri İ. Bilen'in dediği gibi, "*Türkiye, emperyalizmin, NATO'nun zayıf halkasıdır.*" Türkiye tekelci burjuvazisinin umut kapısı faşizm, emperyalist sistemin de umut kapısıdır. Burjuvazi enternasyonal gericilikten kan alıyorsa, biz de sosyalist ve kapitalist ülkeler işçi sınıfından, dünya proletaryasının devrimci dayanışmasından güç alıyoruz. Türkiye emperyalizmin zayıf noktası olarak kaldıkça bu iki sınıf karşılıklı güçlerini ülkemizde yoğunlaştırmayı sürdürecektir.

Burjuvazinin ta Osmanlılardan gelen baskıcı yönetim yeteneği, güçlü bir devlet geleneği varsa, bizim de, halkımızın da eski bir devrimci savaş geleneği var. Yüzyılların deneyiminden süzülen savaş yöntemlerimiz var. Zeybekleri, efeleri, çeteleri, kuva-i milliyeyi, Yeşil Ordu'yu bizim halkımız yetiştirdi.

Kimileri burjuvaziye karanfil göstermekle kalıyor. Biz ise Türkiye'de burjuvazinin üzerine hem karanfilimiz, hem proleter hegemonyası, proleter diktası ile yürüyoruz. Bize acımasız kurşun sıkanlardan devrimci şiddeti esirgemeyeceğiz. Bu, biz böyle istiyoruz diye değildir.

Burjuvazi tankla, mitralyözle, panzerlerle saldırıyor. Onun için biz de sınıfımızı böylesi bir savaşa hazırlamakla yükümlüüz. Halkımızın savaş gelenekleri, sınıfımızı devrimci psikolojiyle eğitmek, yığınların devrimci enerjisini biçimlendirmek için önemle ele alacağımız çıkış noktalarıdır.

MEMET KURTALAN, 9 Mayıs 1977

İşçi sınıfımız ve seçimler

Bugün dünyada en yüksek sınıf savaşımının yer aldığı bir iki ülkeden birisi Türkiye'dir. Giderek herkesin gözleri yurdumuza dönüyor. Son iki yıldır kapitalist dünyanın en büyük gösterilerini bizim işçi sınıfımız yaratıyor. İlk yıl 500,000 kişi, bu yıl 700,000 kişi, kadınıyla erkeğiyle, işçisiyle öğrencisiyle yüz binleri sokaklara iten nedir?

Sokakta kan var. Katil MC iktidarı döneminde 250 yurtsever öldürüldü. TKP diyor ki, "sınıf savaşımı giderek kanlı boyutlar alıyor. Burjuvazi eski yöntemlerle artık yönetemiyor." Neden burjuvazi eski yöntemlerle yönetemiyor?

Tekelci burjuvazi, egemen güçler faşizme tırmanmaya uğraşüyor. Neden? Neden bugün yurdumuzda faşizm gerçek bir tehlike oluyor?

İşlerin nisbeten rahat gittiği, sınıf savaşımının sönük durduğu dönemlerde ve ülkelerde faşizm hiçbir zaman gerçek bir tehlike olamaz, olmamıştır. Ne zaman ki ülkede sınıf savaşımı yükselir, keskinleşir, yığınlar kurtuluş yollarına yönelir, ne zaman ki burjuvazi "bildik yöntemlerle yönetemez olur", işte o zaman egemen güçler çıkarı faşizmde görür. İktidarını, erkini tehlikede gören burjuvazi çıplak diktatörlüğe, faşizme sarılır. Türkiye'de olan da budur. TKP Merkez Komitesi, 4 Mayıs günlü bildirisinde bu durumu, MC iktidarı, "kanlı yöntemlerle ayakta kalmak... amacını güdüyor" diye açıklıyor. Gerçekten, giderek artan faşist tehlike, giderek olgunlaşmakta olan devrimci durumdan ayrılmaz. Bunlar yapışık kardeşlerdir.

Ülkemiz sınıf mücadelesindeki bu özelliği saptarken, işin bir başka yönünü de gözden kaçırmamak gerekir. Yurdumuzda devrimci durum henüz tam anlamıyla olgunlaşmamıştır. Devrimci durumun son ve kaçınılmaz olarak devrimci

patlayışa götüren aşaması olan *ülke çapında siyasal kriz* (Lenin) aşamasına henüz varılmamıştır. Geniş emekçi yığınlar henüz parlamenter yollardan yüz çevirmemişlerdir. Hatta içinde bulunduğumuz ortamda seçimler, tüm çelişkilerin topladığı bir yumak olarak ortaya çıkmakta, ileri demokratik düzen savaşımının bugünkü odağı durumunu almaktadır.

Böylesi bir durumda, yani devrimci durumun henüz olunlaşmadığı, son ve devrime gidici aşaması olan “*ülke çapında siyasal kriz*”e varılmadığı bir durumda izlenecek *taktikler*, devrimci durumun olgunlaştığı aşamanın taktiklerinden farklı olur. Seçimler boykot edilmez. Tersine, eldeki tüm olanaklarla seçim platformundan daha ileri aşamalara varış için yararlanılır. (Lenin, *Sol Komünizm-Çocuksu Kargaşa*)

Seçimlere karşı tutuma geçmeden önce bir noktayı daha açık etmeliyiz. Bu seçimlere Türkiye işçi sınıfını temsil eden bir parti yasal olarak katılmıyor. İşçi sınıfının tek partisi, gerçek partisi Komünist Partisi’dir. *İşçi sınıfının biricik partisi, Leninci partisi, Türkiye Komünist Partisi’dir. (TKP MK 4 Mayıs bildirisi)* Öyleyse seçimlere katılan partilerin tümü de burjuva ve küçük burjuva partileridir. Sol cephede yer alan CHP, ulusal burjuvanın, TİP, küçük burjuva sosyalizminin partileridir. CHP aynı zamanda iktidar alternatifi bir partidir.

İşte 5 Haziran seçimleri böylesi bir ortamda yer alıyor. Ve *TKP içinde ve çevresinde örgütlenerek ve Leninci yolda iktidar savaşı vererek siyasal bağımsızlığını kazanan Türkiye işçi sınıfı seçimlere aktif katılıyor. Partisi’nin gösterdiği yolda bilinçli tavır alıyor: “SEÇİMLERE KATIL. İLERİCİ ADAYLARA OY VER. OYLARINI BÖLME”*

Bunun karşısında adı “*İşçi Partisi*”, kendi işçi sınıfının partisi olmayan Türkiye İşçi Partisi seçimlere katılıyor. Oy istiyor. “Benim seçimlere katıldığım yerlerde yalnızca bana oy vereceksiniz” diyor. Seçimlerde hiç bir şansı olmayan bu partinin tutumunu doğru göstermeye çalıştığı bir sürü yazı çizisini bir kenara bırakırsak, bu tutumun sonucu nedir? Sonuç, Türkiye tarihinin bu en önemli kapışmalarının birinde ilerici cephenin oylarını bölmektir. Kesimsel çıkarları,

kendi küçücük partilerinin çıkarını ülkenin ve halkımızın genel çıkarının önüne koymaktır. Bu tutum doğal olarak eli kanlı MC iktidarına yarıyor. Tekelci basının TİP'in demeçlerine geniş yer vererek adını yaymaya çalışması da bunu kanıtlıyor.

Katil iktidarın utanmaz yandaşı Maocuların tutumu da aynen TİP'inkiler gibi. *Halkın Kurtuluşu* denen kâğıt, "seçim kampanyası boyunca CHP revizyonizmine karşı mücadele edeceğiz" diyor. Bir kez, CHP revizyonist değil, düpedüz burjuva partisi, ulusal burjuvazinin partisi. Ama ilerici cephe içinde yer alan en büyük parti, seçimlerde katil MC partilerinin tek rakibi. Bu durumda okların ucunu CHP'ye çevirmek, TİP'in seçimlerde oyları bölerek "ağırbaşlı" bir biçimde yaptığını çığırkanca tekrarlamaktır. Bölücülüktür. Emperyalizmin işine yarıyor.

Türkiye işçi sınıfı bu dükkâncı, bu tekkeci, bu çıkarıcı tutumları elinin tersiyle bir kenara itiyor. Seçimlere en aktif bir biçimde katılacağız. Tekellerin kanlı iktidarını devireceğiz. Sosyalizme açılan ileri demokratik düzenin devrimle kurulması yolunda daha elverişli koşulların yaratılması için haydi hep birlikte seçimlere.

R.YÜRÜKOĞLU, 21 Mayıs 1977

Yeni aşama ve görevler

Ülkemizde olayların, kavganın hızı artıyor. İşbirlikçi tekelci burjuvazi, işçi sınıfımızın, halkımızın bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm savaşımı karşısında geriliyor. Geriledikçe NATO'suyla, Amerikası'yla, AET'siyle emperyalizme daha bir sırt dayıyor, kapıları iyice açıyor. Arkasını bu baş emperyalistlere verip faşizme tırmanmaya çabalıyor. Ama kurtuluş yok. Bunlar yalnızca anti-emperyalist, anti-faşist savaşımın, sınıf savaşımının daha da yükselmesine yol açıyor. Ve kısır döngü daralıyor. Düğüm noktası yaklaşıyor. İşte bu yüzden, *Atılım'ın* Haziran 1977 sayısında belirtildiği gibi, ülkemizde "ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımı önemli bir dönemecin eşiğine gelmiş bulunuyor."

TKP MK Politbürosu'nun tarihsel 24 Mayıs 1973 kararları üzerinden 4 yıl geçti. Dört yıl toplumların yaşamında nokta kadar küçüktür. Gel gör ki, "işçi sınıfının biricik Marksçı-Leninci partisi TKP'nin" kendine kavuşması, Leninci yö-rüngeye yeniden oturması 4 yıl gibi küçük bir sürede ne denli büyük sonuçlar doğurdu.

Kuşkusuz, işçi sınıfının Leninci partisi sınıf savaşımı, demokratik savaşımı, toplumsal ekonomik temeli olmadan, kendi isteğiyle yükseltemez. Ama nesnel koşullar temelinde yükselen sınıf savaşımına gerçek sınıfsal damgasını basan, bu savaşa özünü kazandıran, onu yönlendiren ve hızlandıran en önemli güç yine kuşkusuz ki işçi sınıfının Marksçı-Leninci partisidir. İşte ülkemizde gelişen sınıf savaşına, TKP'nin 4 yaşındaki genç atılımı böylesi derin bir etki yaptı. 4 yıl gibi kısa bir zamanda savaşa öz kazandırdı. TKP'nin Konya Konferansı bu özü hem simgeledi, hem de daha derinleştirdi.

1 Mayıs 1976, DGM direniş i, 1 Mayıs 1977, seçim savaş- ları, Maden-İş grevi ve yükselen grev dalgası. TKP giderek yükselen bu savaşların içinde, önünde bugüne geldi. Seçim kazanımlarını belirlemede etkin bir rol oynadı. Ve yarım ası- rı aşkın bir süredir TKP'nin savaş hedeflerinden olduğunu bildiğimiz legale çıkma sorunu bugün gündeme geldi.

TKP gizli parti. Ama savaşı açık, berrak. Gelişmesi, gücü gözle görülüyor. Görülüyor ki legale çıkışı gündeme getiren kendi öz savaşı, gücü, saygınlığıdır. "TKP, yürüt- tüğü savaşım sonucunda, Marksizm-Leninizm'in ilkelerine yüz çevirmeden legale çıkacaktır." Ve bununla birlikte, önemli bir dönemecin eşiğinde bulunan ulusal ve sosyal kur- tuluş savaşımı yeni bir aşamaya sıçrayacaktır. Burada tüm ilericilere düşen görev, TKP'nin savaşımını alabildiğince geniş yığınlara yaymak için her araçtan yararlanmaktır.

Yigitlerin yiğidi işçi sınıfımızın partisinin bu legalite savaşımını omuzlamak tüm devrimcilerin, ilericilerin başta gelen görevleridir. Eldeki her olanakla, her yolla TKP'yi, onun savaşını yığınlara yaymak gerek. Her ne "gerekçe" ile olursa olsun bu görevden yüz çevrilemez. Özellikle, de- mokratik hakların yurdumuza göre çok ileri olduğu Avrupa'da çalışan ileric i örgütler, ellerindeki olanaklardan sonuna dek yararlanmalıdırlar. Bu bizim Türkiye işçi ve devrim hareke- tine olan borcumuzdur.

EMİNE ENGİN 18 Haziran 1977

Sağ sapmaya da geçit yok !

5 Haziran 1977 Milletvekili genel seçim sonuçları belli oldu. Sosyalizm adına seçime giren, yeni Kautsky'ci sağ sapma Türkiye İşçi Partisi 15 ilde girdiği seçimde 20683 oy aldı. (Oyların binde biri) TİP, 67 ilde seçime katılabileseydi, 80-90 bin oy belki alabilirdi. Oysa 1969 seçimlerinde 67 ilde 243,000 (%2,7) ve 1965 seçimlerinde ise 54 ilde 276 bin (%3) oy alan eski TİP parlamento temsilci sokabilmişti. Bu neden böyle?

1977 yılı genel seçimlerine katılıp katılmama kararı vermeden önce, CHP ile konusu ve içeriği pek açıklanmayan bir pazarlık yapan TİP yöneticileri umduklarını bulamayınca seçime katılma kararı aldılar. Oysa 1975 yılında Lenin'in *Sol Komünizm-Çocuksu Kargaşa* yapıtındaki tezlere dayanır gözükererek CHP'yi desteklemişlerdi. 1975 yılındaki TİP'e göre, "1975 üçte bir senato yenileme seçimleri faşizm ile demokrasi arasında bir referandum niteliğindedir. Faşizmi MC, demokrasiyi CHP temsil etmektedir. O halde CHP'yi destekleyeceğiz" idi. 1975 ile 1977 yılları Türkiye koşullarında değişen neydi? Hiçbir şey. Yalnızca TİP "örgütlenme kampanyası" adı altında ilçe başkanlığı mühürü dağıtma kampanyası açarak 19 ilde naylon örgüt kurmuştu.

Seçimlere katılma hakkını alan TİP yöneticileri giderek iyice tepeden konuşmaya başladılar. Hatta o kadar ileri gittiler ki, diğer sosyalist legal partileri ve Türkiye işçi sınıfının öz örgütünü karalamak için, "Yüksek Seçim Kurulu bu kadar sol parti içinden yalnız bizim seçime girebileceğimize karar verdi, o halde Türkiye işçi sınıfının temsilcisi biziz" gibi Aristo mantığına yakışır demeçler verdiler. Bunlar güçlerini kanıtlamak için Demirel'in her konuşmasında TİP'ten söz ettiğini ve TİP'in güçlü olduğununkanı

tının da bu olduğunu ileri sürüyorlardı. Demirel, TİP'in CHP oylarını bölmesini ve bu çatlaktan Milliyetçi Cephe çetesinin geçmesini ummaktan başka bir biçimde TİP'le ilgilenmiyordu. (*Vatan*, 22/4/1977) TİP'in kendi kimliği ve gücü hakkındaki tanıklarının Yüksek Seçim Kurulu gibi, bir burjuva kurumu ile Demirel'in "hayalî" demeçlerinden ibaret olması oldukça düşündürücüdür. Sanki Yüksek Seçim Kurulu, TİP'e göre, Türkiye işçi sınıfının öz örgütünün hangi parti olduğunu tescil ve tasdik eden "Komünist Enternasyonal" gibi bir organdır!

TİP'in siyasal miyopluğu yalnız bunlarla kalmadı. TİP'in paranoid ideoloğu Y. Küçük, "DİSK-büyük burjuvazi-CHP" diye hayalî bir üçgen icad ederek bu hayalî üçgene saldırıp durdu. *Yürüyüş* dergisinde, DİSK'in, TKP'yi kurdurtmak için "uzman" adı altında açıktan adam beslediği iddiası ortaya atıldı. TİP'in Genel Başkanı seçim arifesinde radyo konuşmalarında ve Uğur Mumcu'nun *Cumhuriyet* gazetesinde 28 Mayıs 1977'de yayınladığı bir röportajda Türkiye işçi sınıfının gerçek siyasal örgütünün seçimlere katılmadığı gerçeğini özenle gizleyerek, 141 ve 142. maddelerin Türkiye'de işçi sınıfının siyasal örgütünün kurulmasında hiçbir etkisi olmayacağını da iddia etti.

"Sosyalizm bayrağını meclise dikelim" sloganı ile ortaya atılan parlamentaristler, DİSK'e, TKP'ye, CHP'ye küfürler savurmaktan, İlerici Gençler Derneği'ne goşist demekten ve İlerici Kadınlar Derneği'ne üyelerinin yaklaşmasını yasaklamaktan öteye bir eylem yapmadılar. Ha, bir şey daha yaptılar. Yönetim Kurulu seçimlerini yitirdikleri dernek ve sendikalara ağır ve haksız suçlamalar yönelttiler ve ellerindeki tek tük sendika ve derneği de pasifistlikleriyle ölüme mahkûm ettiler.

Böylece 5 Haziran seçimlerine gelindiğinde TİP, yığınlardan iyice kopmuş bir cep partisiydi. Seçimlerde de takke düştü, kel göründü. Maoocuların oyuncağı olan Birlik Partisi ile birlikte TİP, ağır bir yenilgiye uğrayarak saf dışı bırakıldı. Ancak TİP ve TBP oyları faşistlerin ekmeğine yağ sürdü. Demirel ve ortaklarının teşekkür ve minnetini kaza-

nan bu iki örgüt, *en azından 10 milletvekilliğinin AP'ye geçmesinde kesin rol oynamışlardır. TİP'in en büyük ihaneti Türkiye'de sosyalizmin gücünü TİP'in olmayan gücüne eşit gibi göstermeye çalışması olmuştur.*

İşçi sınıfımızın ve emekçilerimizin ezici çoğunluğu 5 Haziran 1977'de "faşizme geçit yok" diyerek, 1977 seçimlerine işçi sınıfının gerçek partisinin katılmadığını bilerek, şimdilik CHP'ye oy verdiler. Emekçilerimizin ezici çoğunluğu "faşizme geçit yok" dediği gibi, "sağ sapmaya da geçit yok" dedi.

Faşizme, sağ ve sol sapmalara geçit yok!

K.B. ENDER-Kocaeli 2 Temmuz 1977

Genel grev ve sarı sendikacılık

Bilinen bir gazetecilik kuralıdır, “köpek adamı ısırıldı”ya haber denmez, oysa “adam köpeği ısırıldı” önemli haberdur.

Türkiye işçi sınıfı hareketinde, toplumsal savaşımında da artık “bunalım derinleşiyor”, “devrimci durum üst aşamalara yükselme eğilimi gösteriyor”, “işçi sınıfımız genel greve hazırlanıyor” gibi belirlemeler olağanlaştı. Ama “sarı sendikacı Halil Tunç genel grev istiyor”! İşte bu önemli haberdur.

Neden kontenjan senatörü, Amerikancı “işçi lideri” Halil Tunç genel grevden söz ediyor?

Bunun bizce iki temel nedeni vardır. Birincisi, rejimi, kapitalist sömürüyü kurtarma çabasıdır. Toplumumuzda çelişkiler o denli keskinleşti, açmazlar o denli derinleşti ve MC tipi hükümetler bu sorunları çözmede o denli acizleşti ki, yeni bir MC denemesi sömürü çarkının bir daha gelmemesine yıkılışını hazırlayabilir. “Mekanığın bir yasası, etkiyle tepkinin eşit olduğunu söyler. Tarihte de bir devrimin yıkıcı gücü, geniş ölçüde, özgürlük özelemlerinin bastırılmasının ne ölçüde güçlü ve sürekli olduğuna...bağlıdır” diyor Lenin. (*İki Taktik*, TKP yayını, s.36) Onun için toplumumuzun emniyet kapaklarını aralayıp biraz buhar salıvermek, böylece devrimci patlamayı önlemek ya da geciktirmek bazı egemen çevrelerde giderek yaygınlaşan bir görüş oluyor. Yani burjuvazinin giderek artan bir kesimi AT DEĞİŞTİRMEK istiyor. İstenen çözüm de bir AP-CHP koalisyonudur. Halil Tunç’un böyle bir koalisyonu çok uzun zamandır öne sürdüğünü hatırlayalım. Ve zaten Tunç istediği genel grevin amacını “MC yerine AP-CHP ortaklığı” olarak koyuyor. Bu yolla AP’yi baskı altına almayı amaçlıyor.

Amerikancı, sarı-sendikacı Tunç’un “genel grev”den söz

edişinin altında yatan ikinci temel neden ise, ülke çapında DİSK'e yönelen çok hızlı işçi akınıdır. Bu gelişme, *Türkiye işçi hareketinde son yılların en belirgin eğilimidir*. Bunu önlemek için yüzbinlerce işçi memur statüsüne sokuldu. Seydişehir'de, Sungurlu'da, Ambarlı'da, Kırkköle'de ve daha pek çok yerde DİSK'i seçen işçilere faşist saldırılar düzenleniyor. Ama hiçbir engel, işçi sınıfının, sınıf uzlaşmacılığı zincirini kırma savaşımını bilinçlenme ve örgütlenme sürecini durduramıyor. Tersine, bu gidiş, her gelen günle yeni bir hız kazanıyor. Ve de DİSK, örneklerini Avrupa ve Amerika'da bol bol gördüğümüz "soldan konuşan" ama reformist politikasıyla işçiyi burjuvazinin kuyruğuna takan "işçi örgütleri"nden değildir. DİSK, diliyle de eylemiyle de militandır.

Bir yandan DİSK hızla büyürken, öte yanda Türk-İş çorba kazanı gibi kaynıyor. Tunç da çok iyi görüyor ki, "elinin altındaki" taban eriyor. Bu gidişi önlemek gerek. Öyleyse daha birkaç yıl önce "çalışma barışı" diyen Tunç, "genel grev" dedi. Ve evine 500 bin liralık akvaryum yaptıran "işçi lideri", "genel grev" diyor.

İşçi sınıfı hareketi saflarında militanlığın ve mücadeleci ruhun yükseldiği dönemlerde, sınıf uzlaşıcısı liderlerin "demagojik militanlık" yoluna düzöldükleri, böylece elleri altından kayan yığınları durdurabilmeye, hareketin amaçlarını saptırabilmeye çalıştıkları, sınıf mücadeleleri tarihinde çok görülmüştür.

Peki bu böyledir ya, bizim tutumumuz nasıl olacak? Burada 2 yanışa düşmemek gerekiyor. Birincisi, Tunç "genel grev" dedi diye onun kimliğini, sarı sendikacılığın niyetlerini, hedeflerini unutup ona kucak açmamak. Bu demagojiyi yığınlara teşhir etmek.

İkincisi, komünistler, devrimciler bilmelidirler ki, yığınların savaşımının yükseliş dönemlerinde böylesi "demagojik militanlık"ların bile etkileri normal dönemlerde olduğundan çok farklı olur. *Havada "patlayıcı maddeler" in biriktiği dönemlerde "genel grev" gibi "tehditler" bunları söyleyenler yangınları hiç istemese de ortalığı tutuşturabilir.* Bu nedenle, bu çıkışların, sınıfın ve halkın geri kesimlerini

savaşıma katmada, hareketi genişletmede nasıl kullanılacağı işçi sınıfının gerçek örgüt ve liderleri için önemli bir sorundur.

İşte Türkiye komünist Partisi, meselenin bu iki yanını da halkımıza açık ederek "genel grev" isteğini tüm gücüyle destekliyor. Onun lâftan çıkıp yaşama geçmesi için boğuşuyor.

R. YÜRÜKOĞLU 17 Temmuz 1977

Devrimci uyanıklık

TİP'in gayri resmî yayın organı *Yürüyüş*, Genel Grev'i 'Halil Tunç şöyle istiyor,' 'ötekisi böyle kombinezonlar kuruyor' düzeyinde açıklamaya çalışıyor. Daha da önemlisi, tutum almıyor, Genel Grev'den yana mı değil mi, söylemiyor. Böylece kendilerine egemen olan ideolojinin tipik iki yanlısını yineliyor.

Genel Grev'i gündeme getiren, yurdumuzun içinde bulunduğu ortam, sınıf savaşının nesnel mantığıdır. Giderek oligulaşan üst aşamalara yönelen devrimci durum ortamında Genel Grev istemi, savaşımın tırmanışının sonucudur. Başkaca bir anlayış burjuva politikacılarına yaraşır. Yığınlardan yükselen Genel Grev haykırışı nesnelidir. Kişilerin, örgütlerin, partilerin istek ve iradelerinden bağımsızdır. Bu Genel Grev istemi "kendiliğinden hareket"tir anlamına da gelmez. Yalnızca şu anlama gelir ki, hedefi kim koyarsa koysun, onbinlerin, yüzbinlerin ona sarılması, onun nesnel bir gereksinim olduğunun kanıtıdır.

İkincisi, Genel Grev, yurdumuzun ekonomik, sosyal, siyasal koşullarının getirdiği bir hedef ise, bazı örgütlerin ya da partilerin böylesi dev bir eyleme hazır olamamaları da doğaldır. Çünkü tarihin gündemini şu ya da bu parti hazırlamıyor. Evet, hazır olmayabilirsiniz. İstek yığınların içinden çıkıp gelivermiş. Ne yapacaksınız? TİP yönetiminin yaptığı gibi soruyu unutturmaya mı çalışacaksınız? Yoksa 1905 Rus Devrimi'nde Bolşeviklerin yaptığı gibi varınla yoğunla hareketin en önünde çarpışıp zaferi sağlamaya mı çalışacaksınız? Bu dev çıkışın en iyi biçimde örgütlenmesi, zayıf noktalarının doldurulması, yersiz zararların önüne geçilmesi için seferber mi olacaksınız?

Türkiye bolşeviklerinin partisi Türkiye Komünist Partisi

bu ikinci yoldan yürüyor. Genel grevin gerçekleşebilmesi ve başarıya ulaşabilmesi için dişiyle tımağıyla boğuşuyor: Kadroları, halkımızı savaşa ve devrimci uyanıklığa çağırıyor.

Genel grev büyük iştir. Ondan daha keskin silâh devrimin kendisidir. Genel grev en üstün örgütlenme, en yetişkin kurmaylık, en özverili davranış, en kararlı savaşım ister. Bu kuduz MC'yi, yerli-yabancı tekelleri, onların savaş yollarını dikkate alırsak, can yanması, kan akması olacaktır. Bu nedenle, gün devrimci uyanıklığı, disiplini arttırma günüdür. Gün savaş günüdür. Gün kadroları koruma yollarını hazırlama günüdür.

İşte kızıl bayrağını dalga dalga gererek düşmanın üstüne en önde koşan TKP'nin taktiği.

R. YÜRÜKOĞLU 7 Ağustos 1977

Yoldaşlar ileri !

İkinci MC başa çöreklenmeye çabalıyor. Ülkede koşullar genel grevi zorluyor. Öte yandan yükselegelen sınıf savaşının, demokratik savaşımın mantığı da genel greve geldi dayandı.

İşçi sınıfı iki başlı düşmana karşı tüm halkın özlemlerini, istemlerini özveriyle, kendi proleter yöntemleriyle savunuyor. Halkımız, yiğitlerin yiğidi işçi sınıfının savaş yöntemlerini benimsiyor, onun çevresinde halkalanıyor. Tüm halk genel greve hazırlanıyor. Ulusal demokratik direniş, işçi sınıfının hegemonyasında gelişip güçleniyor.

TKP, tüm baskılara karşı, savaşın en önünde yürüyor. Bu savaşkan partiye konan yasak zincirlerinin kırılması, demokratik savaşımın bir odak noktası, ulusal bir sorun oldu. İşçi sınıfımız bu sorunu da çözecektir. Ülkenin sosyalizme açılan ileri demokratik gelişme yolunu tıkayanlara karşı savaşırken, öncü partisi, politik birliği TKP'sinin yasak zincirlerini de kırıp atacaktır.

Genel grev devrimci süreci son hızla derinleştirecektir. Devrimin kalıcı kadrolarının, "oraya barikata" çıkacak kadroların yetişiminde en önemli okul olacaktır. Devrimci dönemlerde baş tehlike olan sağ oportünizme karşı savaş da yükseltecektir. Bunlar genel grevin nesnel mantığında vardır.

Genel grevden yüz akıyla çıkacağız. Yerli-yabancı tekel-lerin kanlı iktidarını yıkacağız, sosyalizme açılan savaş yoluna fırtına gibi dalacağız.

MEMET KURTALAN 7 Ağustos 1977

Ulusal hareket nedir?

Metal işçilerinin süregelen kararlı grevi ulusal bir harekettir. Denebilir ki, 40.000 işçinin giriştiği bir eylem nasıl ulusal olabilir?

“Rus işçilerinin 1912’deki devrimci grevi kelimenin tam anlamıyla ulusaldı. Çünkü ulusal hareket hiç de...tüm burjuvazinin ya da en azından liberal burjuvazinin anlaşma içinde olduğu hareket anlamına gelmez. Bu görüşü yalnızca oportünistler savunurlar. Tam tersine, ulusal bir hareket tüm ülkenin nesnel gerekliliklerini dile getiren en ağır darbeyi ülkenin gelişmesi önünde engel oluşturan düşmanın merkezî güçlerine indirmeyi amaçlayan harekettir. Ulusal hareket nüfusun büyük çoğunluğunun sempatisini alan harekettir.” (Lenin, Tüm Yapıtları, İngilizce basım, c.18; s.472)

İşbirliği holdingçi burjuvazinin merkezî güçlerinden MESS’e karşı halkın büyük çoğunluğunun özlemlerini savunan ve aktif dayanışmasını yanına alan Maden-İş grevi de böyle ulusal bir harekettir. Genel grev daha da geniş çapta ulusal bir hareket olacaktır.

Aynı biçimde, TKP’nin legale çıkma savaşımı da bugün ulusal bir harekettir. Ülkenin içinde bulunduğu koşullarda, sınıf savaşımının ulaştığı düzeyde, ulusal demokratik direnişin güçlenme sürecinde TKP’nin legale çıkması ham nesnel bir gereklilik, hem de iki başlı düşmanı canevinden vuracak bir harekettir. Ve TKP’nin legale çıkma savaşı öylesine yığinsaldır ki, demokratik savaşımın mihenk taşı olmuş, seçimleri bu konuda bir referanduma çevirmiştir. Kuşkusuz bunun altında yatan TKP’nin her geçen gün artan gücüdür.

Evet, işte ancak böylesi hareketler “ulusal hareket”tir.

EMİNE ENGİN 7 Ağustos 1977

Genel grev ve birlik

TKP'nin Sesi radyosunun vurguladığı gibi, bugün bir genel grev işçi sınıfının politik ve sendikal birliğini güçlendirecek, ilerici demokratik güçlerin işçi sınıfı çevresindeki kümelenişini hızlandıracaktır.

Gerçekten de, genel grev savaşımı boylarında işçi sınıfımızın biricik partisi TKP içinde ve çevresinde politik birliği güçlenecektir. İ. Bilen Konferans Raporu'nda "İllegal partiyiz. Ama somut, açık savaş alanlarında dövüşüyoruz." diyor. Her savaş alanı, hele ki genel grev gibi yüksek biçimde savaş alanları, TKP'nin güç kaynağı olsa gerek.

Genel grev sendikal birlik açısından da önemli bir adım olacaktır. Bunun belirtileri, sendikal birlik sürecinde önemli kazanımlar daha şimdiden filizlenmeye başladı. DİSK ve Türk-İş'in tabanında gerici-faşist ortaklığa karşı ortak toplantılar yapılıyor, birleşik eylem kararları alınıyor. DİSK, Türk-İş'e eylem birliği çağrısı yaptı. Türk-İş'li işçiler gerçek savaş yolunu DİSK'in amaçları doğrultusunda buluyorlar. Türk-İş yönetimi genel grev çağrısında samimiyse, tabanındaki işçilerin istemlerine kulak veriyorsa bu çağrıyı kabul edecektir. Lenin'in dediği gibi "işçiler eylemlerinde birlik isterler. İşçiler haklıdır. Eylem birliği olmadan işçiler için kurtuluş yoktur." (c.19; s.65)

Genel grev işçi sınıfının bir eylemidir ama işçi-köylü bağlaşıklığı, tüm ilerici güçlerin birliği için de bir eylem odağıdır. "...Yığınları ajite etmenin, ayağa kaldırmanın ve birleştirmenin ve onları savaşa çekmenin proleter yöntemidir." (c.18; s.105) "...Politik grevler, köylülüğü ve köylü ordusunun göreceli olarak iyi kesimini hareketlendirmenin, onları sarsıp devrimci savaşıma kaldırmanın tek ciddi aracıdır." (c.18; s.476) Bu ülkemizde de böyle olacaktır. Genel

grev tüm halkımızın ortak düşmanına karşı yöneliyor. İşçinin de, köylünün de, aydının da, askerin de ortak iki başlı düşmanına karşı, düşman hükümete karşı grevci işçilerimiz, eylem coşkusunun yaratıcılığı içinde, köylüyü, askeri daha derinden etkileyecek, daha somut yollar da mutlaka bulacaklardır.

HÜSEYİN TANIR 7 Ağustos 1977

TKP düşmanlığıyla hiçbir yere varamazsınız

Türkiye işçi sınıfının tek devrimci partisi Türkiye Komünist Partisi bugün en önde savaşıyor. Onbinlerce korkusuz militanı, yüzbinlerce yiğit gönüldaşı, TKP'nin sancağını her yerde en önde dalgalandırıyor. En coşkun sevincimiz, gelecek günler için en büyük güvencemiz budur. Yerli-yabancı tekellere, faşizme karşı her namuslu yurtsever bu oluşumu sevinçle karşılıyor.

Ne var ki bu durum, legal sosyalist hareket içinde "dükân açmış" kimilerinin hiç de hoşuna gitmiyor. Çünkü böyleseleri, TKP güçlendikçe "geçmiş"lerini temizleyip devrim safında yer tutmak ya da yokolup gitmekle karşı karşıya kalıyorlar. Açmazları daha fazla büyümeden, hazır TKP de illegalken, bu şanlı partiye vurabildiğince vurup hem TKP'yi zayıflatmaya, hem kendileri taş tutmaya çalışıyorlar.

Bazı çoktan gümlenip gitmiş "politik ölümler" de bu yolu tutarak tekrar dirilmeye çalışıyorlar. Şöyle düşünüyorlar: "Partilerimiz birkaç yüz kişi kaldı. Yayınlarımız satmaz oldu. Ama TKP'den yazan herşey onbinlerce satıyor. Öyleyse vuralım TKP'ye, sürümümüz artsın. Devrimci kafalar da tam istediğimiz gibi iyice karışsın."Evet, "politik ölümler" TKP'ye saldırarak, onun tarihini, politikasını mincıklayarak dirilmek istiyorlar. Onun için hergün cilt cilt "TKP Tarihi," çarşaf çarşaf "program eleştirileri" çıkıyor. Bu kervana şimdi de TSİP'çiler katıldı.

İlke dergisi Haziran ve Temmuz sayılarında sayfa sayfa TKP Program ve politikasını "eleştiriyor". Eleştirmiyor, yalan söylüyor, tahrifat yapıyor. Cağaloğlu'nda herkesin gözü önünde ukalalıklar dizerken, binbir kahır altında, hergün *şimdilik adsız kalacak kurbanlar* vere vere savaşılan illegal bir partiyi "legalizm"le suçlayacak denli komik duruma düşüyor.

Yazının sürüm için yazıldığı başına konmuş bir başka komik açıklamayla gün gibi ortaya çıkıyor. Yazdıklarını aynen aşağıya alıyoruz: "Bu eleştiri 1976 yılının sonbaharında hazırlanmıştır. Ancak sosyalist birlik meselesinin ciddiyeti gözönünde tutularak hemen yayınlanması yoluna gidilmemiştir... Eleştirinin yayınlanması bir hayli gecikmiştir... Son dönemdeki bazı gelişmeler 'eleştiri'de ele alınan bazı noktaların etkisini gösterdiği izlenimini vermektedir. Özellikle 'Konferans'daki konuşmalar ve bazı son yayınlar bu konuya tanıklık etmektedirler. Ancak bundan 'eleştiri görevini yerine getirdi' sonucu çıkarılmamalıdır."

Vay canına. "Yazılmış ama yayınlanmamış" eleştiriden etkilenilebileceği oldukça ilginç bir fikirdir hani.

Dahası Türkiye Komünist Partisi bugünkü savaş yürügesini, TKP Merkez Komitesi Politik Bürosu'nun 24 Mayıs 1973 günlü tarihsel kararlarıyla aldı. Kendi iç dinamiği, kendini yenileme gücüyle oportünizmi ve likidatörlüğü yenererek aldı. Partinin taban üyesinden Genel Sekreteri ne dek kendi öz malı olan savaş hattını "yayınlanmamış eleştiri"ye bağlayabilmek ise olsa olsa Kıvılcımlı hareketinin en belirgin özelliklerinden olan "megalomani" ile açıklanabilir.

Ama bir şey kesin. 90 sayfanın 55'ini TKP'ye ayıran *İlke* 43. sayıyı satar... Satar ama bu satış, Lenin'in dediği gibi ancak "yağlı ipin asılan adama verdiği destek" cinsinden bir destek olur onlara.

R. YÜRÜKOĞLU 20 Ağustos 1977

Ekim Devrimi'nin dersleri yolumuzu aydınlatıyor

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi, Rus işçilerinin ve yoksul köylülerinin, Bolşevik Partisi öncülüğünde ve Lenin'in rehberliğinde tarihe altın harflerle yazdıkları şanlı bir sayfadır. Ekim Devrimi, emperyalist sistemde ilk gediği açmış, dünyanın altıda birinde sömürüyü yokederek, "yeni bir sınıfın egemenliği çağı"nı, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağını açmıştır. Ekim Devrimi, dünyayı temelinden etkileyen büyük bir tarihsel olaydır.

Ancak, Büyük Ekim Devrimi'ni yalnızca "Rus tarihinin altın sayfası" olarak görmek ya da göstermeye çalışmak da gerçekte bu büyük devrimin öğrettiklerini gizlemek anlamına gelir. Çünkü Ekim Devrimi'nin güncel önemi de çok büyüktür.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi demokratik devrimin sosyalist devrime dönüşmesinde *proletarya hegemonyasının* oynadığı rolü somut olarak göstermiştir. Demokratik devrim, anti-emperyalist devrim sosyalist devrime dönüşecekse, sosyalist devrim gerçekleştirilecekse, bu ancak devrimde *proletarya hegemonyasının* sağlanması yoluyla olur.

Büyük Ekim Devrimi ve ardından gelen iç savaş, devrimi savunmanın önemini, devrimin hemen ertesinde sınıf mücadelesinin daha da şiddetlendiğini ve içli dışlı gerici burjuvaziye karşı *proletarya diktatörlüğünün* kaçınılmaz bir gereklilik olduğunu kanıtlamıştır. *Proletarya diktatörlüğünün*, sömürü ve sömürü edebiyatı "özgürlüğü" isteyenler için bir cehennem ve işçi ve emekçiler için ise bir cennet olduğunu da, Ekim Devrimi'nden bu yana tüm Sovyet pratiği kanıtlamıştır.

Büyük Ekim Devrimi devrimci şiddet olmadan sömürücülerin hizaya getirilemeyeceğini, ancak şiddetin derece ve biçimini sömürücülerin kendi tavrının belirleyeceğini gös-

termiştir. Ve en önemlisi, ancak Bolşevik Partisi gibi gerçekten çelik disiplinli, Marksist-Leninist teoriyle silâhlanmış, *proleter enternasyonalizmine* bağlı ve işçi sınıfının en seçme unsurlarından oluşan bir partinin, işçi sınıfını ve halkı kurtuluşa götürebileceği, Ekim Devrimi'nden anlaşılmıştır.

Öte yanda, Büyük Ekim Devrimi'nin kendisi *proleter enternasyonalizminin* zaferidir. Rusya'da yaşayan çeşitli milletlerden ve milliyetlerden işçiler ve emekçiler bir çatı altında, Bolşevik Partisi'nin önderliğinde savaşarak zafere ulaşabildiler.

Bugün bazıları Ekim Devrimi'ni sadece Rusya koşullarına özgü, tarihsel bir olay olarak göstererek, Marksizm-Leninizm'in temel taşlarına el uzatmaya çalışıyorlar. Bizim işçi sınıfımızın partisi TKP, buna karşı olduğunu defalarca belirtmiştir. Proleter enternasyonalizmini, Marksizm-Leninizm'in temel ilkelerini açık sözlülükle savunmuştur. Türkiye'de TKP'nin artan saygınlığı ve gücü bir yanıyla da işte buna dayanmaktadır.

Büyük Ekim Devrimi'nin 59. yıldönümünde, Marksizm-Leninizm'in bu devrimde somutlaşan ilkelerinin ölmezliğini vurguluyoruz. Dünya ilerici insanlığına ve devrimci önder Sovyetler Birliği'ne Büyük Ekim Devrimi'nin 59. yılı kutlu olsun!

R. YÜRÜKOĞLU, 30 Ekim 1976

Sovyet halkı ve 7 Kasımlar

Tüm ilerici insanlık 7 Kasım'da Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 59. yıldönümünü kutluyor. Ama bu kutlamanın heyecanı Moskova'da bambaşkadır.

7 Kasım Sovyet halkının en büyük bayramıdır. Haftalarca önceden fabrikalarda, kolhozlarda, işyerlerinde kutlama hazırlıkları başlar. Boy boy Lenin resimleri, çeşit çeşit kızıl çiçekler hazırlanır. Kamyonlar süslenir, panolu arabalar yapılır. Hepsi kıızıdır, hepsinde ille de bir Lenin vardır. Üstlerine asılan bezlerde, SBKP'nin iç ve dış politikasına destek, iş yerinin komünizm kuruculuğuna yaptığı katkılar ve Sovyet işçilerinin sömürü dünyasındaki kardeşlerine, dünya işçi sınıfına ve ulusal kurtuluş hareketlerine dostluk ve dayanışma mesajları yazılıdır.

7 Kasım günü çoluk çocuk, yüzbinler sabahın erkeninden sokağa dökülür. Fabrikalarının, iş yerlerinin yakınında toplanırlar, oradan örgütlü bir şekilde yürüyüşe geçerler. Moskova'da yürüyüşün yüreği Kızıl Meydan'dır. 7 Kasım'da tüm Sovyetler Birliği'nin yüreği Kızıl Meydan'da atar. Yürüyüşçüler meydana girince bir yandan marş sesleri ve sloganlar, öte yandan da fırtına gibi koca meydanı dolaşan "hurra" sesleri duyulur. Lenin adeta Mozolesinden izler yürüyüşü. Yığınlar Mozole'nin önüne gelince, hem Lenin'i, hem de Mozole'den yürüyüşü selâmlayan Leninci SBKP Merkez Komitesi'ni ve Kızıl Ordu'nun şanlı kumandanlarını coşkuyla selâmlarlar.

Kızıl Ordu da pek çok Sovyet kurumu gibi Ekim Devriminin ateşlerinde doğmuştur. Kızıl Ordu devrim ordusudur. İç Savaş'ta 14 emperyalist ülkeye ve yerli gericilere karşı devrimi savunmuş ve zafer kazanmıştır. Kızıl Ordu her bayramda geçmez ama 7 Kasım'larda mutlaka geçit yapar. Bu, 1918'

lerden buyana bir gelenektir. 7 Kasım'larda Kızıl Ordu tankıyla, topuyla, füzesiyle, çelik gibi erleriyle Kızıl Meydan'ı doldurur. Sanki der ki: "Sovyetler Birliği'nin dış politikası barışçıdır, ama anavatanımıza, sosyalist ülkelere uzanan elleri anında kırarız!" Kızıl Ordu devrimin bekçisidir ve 7 Kasım'da bunu bir kez daha ele-güne gösterir.

7 Kasım'larda Sovyet halkı aynı zamanda Büyük Ekim Devrimi'nin tarihsel yıldönümlerini de hatırlar.

7 Kasım 1941: Hitler orduları Moskova kapılarına dayanmış. Hitler'in uçakları Moskova üzerinde dolanıyorlar. Moskova parti örgütü ve sovyeti, birlikte bir kapalı toplantı düzenliyorlar. Önceleri Bolşoy Tiyatrosu'nda, şimdi ise Kremlin Kongre Sarayı'nda olan bu geleneksel toplantı, o gün Mayakovski Metro İstasyonu'nda oluyor. 7 Kasım günü de Kızıl Meydan'da geleneksel geçit töreni her şeye rağmen yapılıyor. Yüzbinlerce Moskovalı alanı dolduruyor ve askerî birlikler buradan geçip doğru cepheye gidiyorlar. SBKP Genel Sekreteri ve Sovyet orduları Başkumandanı Josef Stalin, cepheye giden birliklere yaptığı konuşmayı "Yüce Lenin'in Muzaffer Sancağı yolunuzu aydınlatsın! Lenin'in sancağı altında, zafere doğru ileri!" diye bitiriyor. Kızıl Meydan'da halkın coşkun sesi, askerlerin ayak seslerine ve Nazi uçaklarının homurtusuna karışıyor. Bu kutlama, savaşın gidişinde bir sıçrama noktası olmuştur. 7 Kasım'ın ateşiyle Kızıl Ordu, kudurgan Nazi ordularını ilk kez Moskova önlerinde bozguna uğratmıştır.

Yine savaş yılları. 18 Kasım 1942 dünya tarihinin en şanlı savaşlarından Stalingrad savunması zaferle sonuçlanıyor, saldırıya dönüşüyor. 7 Kasım'da Başkumandanlığın ve SBKP Merkez Komitesi'nin Ekim Devrimi mesajları Stalingrad yititlerini daha da yüreklendiriyor.

7 Kasım 1943. Başkumandan Stalin ve SBKP MK Büyük Ekim Devrimi'nin şerefine Kief'in kurtuluşunun 7 Kasım'a yetişmesini istiyorlar. Kief 7 Kasım'da kurtarılıyor.

Devrimin ateşi Sovyet halkının kalbinde bugün de dün olduğu gibi yanmaya devam ediyor! Bu ateş çeşitli dönemlerde çeşitli biçimlerde yansıyor! Savaşta askerî kahramanlık, ba-

rışçıl zamanlarda ise emek kahramanlığı olarak ortaya çıkıyor! Yığınsal emek zaferleriyle beliriyor!

Leninci SBKP'sinin önderliğinde Sovyet halkının dünyadaki tüm haklı mücadelelere verdiği sonsuz desteklerde yansıyor devrimin sönmez ateşi!

EMİNE ENGİN, 30 Ekim 1976

Anti-sovyetizm, anti-komünizmdir, insanlığın can düşmanıdır

Çağımızın baş çelişkisi tepe taklak yuvarlanan emperyalist sistem ile insanlık tarihinin en şanlı abidesi, dünya işçi sınıfının kalesi sosyalist sistem arasındadır. Lenin'in ülkesi, Bolşevizmin anayurdu Sovyetler Birliği bu şanlı abidenin zirvesi, bu güçlü kalenin en yüksek burcudur. Böylesi bir çağda can çekişen emperyalizmin ve onun beşinci kolu oportünizmin anti-Sovyetizmi doğal bir olgudur. İki sistem arasında yürüyen dişe diş savaşımın günlük bir görünümüdür.

Ancak son zamanlarda Batıda "olağanüstü", isterik bir anti-Sovyet, anti-komünist yaygara koparılıyor. Bu yaygaraya sosyalist ülkelerdeki bir avuç hain ile Batılı oportünistler de katılıyorlar. En gülüncü de, bir merkezden örgütlendiği su götürmeyen bu karalama furyasına "insan haklarının", "demokrasinin" savunucu süsü verilmesidir.

Helsinki Konferansı'na katılan ülkelerin yakında Belgrad'da yapacakları toplantının hemen öncesinde, emperyalizm bu isterik kampanyayla gerçekte kendi ayıplarını dünya halklarından gizlemeye çabılıyor. Elindeki kan lekelerini, cebindeki alın teri birikimlerini örtmeye çalışıyor. Kasap dükânlarının ancak vitrinlerine bakabilen ve bir kuytuda yalnızlık içinde ölüp de kokusu çıkan yaşlı insancıkları, milyonlarca işsizini, açını, sürünen emekçi çocuklarını unutturmaya amaçlıyor. Körüklediği ırkçılığı, azgın militarizmini ve derin faşizm özlemlerini örtbas etmek istiyor.

Emperyalistler Helsinki'de "sosyalist ülkelerle kapitalist ülkeler arasında enformasyon değiş tokuşuna" imza atmak zorunda bırakıldılar. Şimdi bunun acısı içinde kıvranıyorlar. Kıvranmakta haklıdırlar. Sosyalist ülkelerdeki yaşamın gerçekleri kapitalist dünyanın ezilen, sömürülen emekçi yığınlarına müjde gibi geliyorsa, emperyalizmin kafasına

balıoz gibi iniyor.

Sosyalist ülkelerde işsizlik, pahalılık, cehalet, yoksulluk çoktan tarihe karışmıştır. Doktor, hastane, eğitim parasız ve yaygındır. İnsanlar doktorların değil, doktorlar insanların peşinde koşarlar. Evsizlik derdi yok, ev kirası semboliktir. İşçiler her yıl bir ay paralı tatil yaparlar. Bu ülkelerde çocuklar ve yaşlılar toplumun gözbebeği, "imtiyazlı grubu"dur. Halk fiilen yönetimdedir. 10 milyonlarca emekçi yönetim organlarında aktif olarak çalışır. Sosyalist ülkeler kültür ve sanatın en ileri olduğu ülkelerdir. Buralarda yayınlanan kitap, dergi ve gazete sayıları astronomiktir.

Örneğin, Sovyetler Birliği'nde:

-İşsizlik ve pahalılık daha 1930'larda tarihe karıştığı gibi, iş bolluğu ve ucuzlama vardır.

-Ev kirası gelirin %8'ini geçemez.

-Halkın reel geliri 1971-75 arasında %25 artmıştır ve genel olarak halkın yaşam standardı her 15 yılda bir iki katına çıkar, yani 60 yıl yaşayan bir insanın yaşam standardı ömrü boyunca 8 kat yükselir.

-Sadece son yıllarda 400 gazete ve 113 derginin yayın hayatına girmesiyle birlikte aile başına ortalama 4 periodik yayın düşmektedir.

1971-75 döneminde mecburi orta öğretime geçilmiştir.

-Yine sadece 1971-75 döneminde 11 milyon ev yapılmış ve 56 milyon emekçinin ev koşulları iyileştirilmiştir.

Bunlar *insan haklarının* birkaç örneği. Ayrıca Sovyetler Birliği'nin barış politikası da insanların en temel hakkının, yaşama hakkının militan savunucusudur.

Sovyet emekçisine bu insan haklarını ne emperyalistler, ne de Batılı oportünistler hediye ettiler. Sovyet halkı bu hakları kanıyla, canıyla, onurlu emeğiyle kazandı. Rus işçi sınıfı Lenin'in ve Bolşevik Partisi'nin militan önderliğinde Büyük Ekim Devrimi'yle çağ kapadı, çağ açtı. Devrimin kazanımlarını, diktatoryasını şanlı Kızıl Ordusu'yla, Çekası ile savundu. İç savaşta Rus halkı 14 emperyalist devlete karşı boğuştu ve kazandı.

Sovyet emekçisi, Marksist-Leninist Partisi'nin önderli-

ğinde, sosyalist sanayileşmeyi ve kollektifleşmeyi coşku ile başardı. Büyük Vatandaş Harbi'nde ülke yeni bir darbe yedi. Sovyet halkı, onun Kızıl Ordusu, hem anayurdunu, hem öteki ülkeleri 22 milyon şehidinin kanıyla sulayarak faşizmin pençesinden kurtardı. Dünya sosyalizmi büyüdü, güçlendi. Dev adımlarla ilerliyor. Emperyalizme korku salıyor, kapitalist sistemin genel bunalımını derinleştiriyor.

Emperyalizmin ve yardakçılarının kopardığı anti-Sovyet, anti-komünist yaygara, sosyalist ülkeler üzerinden akar da geçer. Sosyalist ülkeler halkları, en başta da Sovyet halkı emperyalizmin, faşizmin ordularını bile yenerek bugüne ulaştılar. Bu nedenle sosyalist ülkelerden çıkan dönemler 100 milyonlar içinde 100'leri geçemez. Geçemez çünkü bunlar emperyalizmin paralı adamlarıdır. Geçemez çünkü böyle sütü bozuklar 100'leri geçebilseydi bugünkü parlak başarılar kazanılmaz, bugüne gelinemezdi.

Emperyalizm sosyalist ülkelerdeki bir avuç sütü bozuğu öne sürerek "baskı" var, "muhalefet" var diyor. Ama işin gülüncü, o dönemler emperyalizmin gazeteci kılığına girmiş ajanlarına basın bildirilerini Moskova'daki sıcak evlerinde veriyorlar, verebiliyorlar. Bu nasıl "baskı"?

Batılı oportünistlere gelince. Bunlar Sovyetler Birliği'nde "demokrasi", "insan hakları" havariliğine çıktılar. Yemeyi, içmeyi bırakıp proleter diktatörlüğüne, proleter enternasyonalizmine, dünya devrimci güçlerinin önderi Sovyetler Birliği'ne ve Leninci SBKP'ye saldırıyorlar. Demokrasi havariliği yapmaya hevesli bu bayların dikkatini çekeriz: TKP 54 yıldır gizli çalışıyor. Türkiye'de kan akıyor. Faşizm tırmanıyor. Neredesiniz?

TKP, sözlü, yazılı yayınlarında, tüm komünistleri, sosyalistleri, gerçek demokratları son günlerde yükseltilecek istetik anti-Sovyet yaygaraya karşı savaşa çağırıyor. Biz bu çağrıya uyuyor, bu savaşa yürekten katılıyoruz.

EMİNE ENGİN 26 Şubat 1977

Fransa'daki yerel seçimlerin ardından...

Fransa'da 13 ve 20 Mart tarihlerinde yerel seçimler yapıldı. Fransız Komünist Partisi, Sosyalist Parti ve sol radikallerden oluşan sol cephe tüm oyların %51,5'ini alarak ülke çapında başarı kazandı. Sol cephenin bu başarısı, sosyal kurtuluş yolunda ilerici güçler arasında eylem birliğinin olanaklı, hatta zorunlu olduğu görüşünün tüm dünyaya yayılmasında olumlu bir rol oynayacaktır.

Ne ki, Fransa'daki sol cephenin seçimlerdeki başarısı bize, bir Leninci'nin her zaman sahip olduğu "eleştirel yaklaşımı" unutturmamalıdır.

Proleter enternasyonalizmini, proleter diktatörlüğünü "devrimci süreçte işçi sınıfının, politik partisi olan Komünist Partisi eliyle uyguladığı hegemonya" fikirlerini reddederek kazanılmış "seçim" başarıları buz üstüne yazılmış yazılara benzer.

İşçi sınıfının devrimci süreçte kendi partisi olan Komünist Partisi eliyle uyguladığı "hegemonya"sını Komünist Partisi'ni silerek yalnızca "işçi sınıfı"; hegemonyayı silerek "yönlendirme" ("işçi sınıfının yönlendirmesi") yapan görüş, politik yaşamda Komünist Partisi'ni giderek başka güçlerin peşine takmaktan başka sonuç vermez.

Bir yandan sol cephenin seçimlerde aldığı ortak sonucu öteki partilerle kıyaslarken, öte yandan da sol cephe içinde alınan sonuçları kıyaslamak ne demek istediğimizi daha açık eder.

Fransa'da sol cephe fikrinin ilk uygulamaya geçtiği 1934 yılında Maurice Thorez'in yönetimindeki FKP, Fransız Sosyalist Partisi'nin beşte biri kadar ufaktı. Ama Thorez birlikte imzalamayı gene de başardı. Ve 3 yıl sonra 1937'de KP tam 11 defa büyüyerek SP'nin 5 katına çıkmıştı.

Bugünkü sol cephe ise pek bu örneğe benzemiyor. Ortak hükümet programının hazırlandığı 1972 yılında Sosyalist Parti, Komünist Partisi'nden çok daha küçüktü, hele işçi sınıfının iyice dışında, orta tabakalara çekilmişti. Aradan geçen 5 yıl içinde SP'nin büyümesi KP'yi çok aştı ve bugün SP, KP'den daha büyüktür, daha çok oy alıyor. Örneğin, 1974 seçimlerinde KP oy kaybetti, SP oy kazandı. 20 Mart 1977 seçimlerinde ise KP'nin çoğunlukta olduğu belediye meclisi sayısı 50'den 72'ye çıkarken, SP'ninkiler 46'dan 81'e çıktı.

Bir başka nokta, bu seçimlerin KP'nin aldığı sonucu tam gerçekçi yansıtmadığıdır. Çünkü seçim öncesi alınan bir kararla ilk kez Sosyalist Parti, üyelerini birinci turda komünist adaylara oy vermeye çağırdı ve ilk kez SP adayları da komünist adayları destekledi.

Sonuç olarak, 20 Mart Fransa yerel seçimleri sol cephe ve birlik fikirleri için başarılı bir katkı olmuştur. Ne ki, bu cephenin taşıdığı zayıflıkları Türkiyeli devrimciye teşhir etmek de TKP'nin Konya Konferansı kararları gereği her yurtseverin ödevidir. Çünkü TKP Genel Sekreteri İ. Bilen'in de söylediği gibi, doğru anlayış üstüne kurulmuş cephe sorunu bugün Türkiye'de boylu boyunca önümüzde duruyor.

R. YÜRÜKOĞLU 9 Nisan 1977

Büyük Anayurt Savaşı bir destandır

22 Haziran 1977. Hitler ordularının Sovyetlere, faşizmin yaşayan sosyalizme saldırısının yıldönümü.

Batır 'Sovyet halkı faşizme karşı savaşta, zafer için 22 milyon şehit verdi. 22 Haziran, Sovyet devletinin, Leninci SBKP'nin önderliğinde Sovyet halkının, şanlı Kızıl Ordu'nun faşizme karşı bu yiğit savaşını anma günüdür. Gün hepimizdir.

Burjuvalar ve onlarla ağız birliği içinde kimi oportünistler Hitler'in 22 Haziran 1941 saldırısının neredeyse Sovyet devletine, SBKP yönetimine "büyük bir sürpriz" olduğunu ileri sürüyorlar. Örneğin, *Atılım*'ın Mart 1977 sayısında da eleştiriye konu olan Ellenstein,* *Stalin Olgusu* adlı kitabında bu tür iddialar öne sürüyor. Ellenstein'a göre, SBKP yönetimi politik demokrasiye o denli düşmandı ki, neredeyse Hitler'in anti-demokratikliğine sempati besliyor, Hitler'in saldıracağını aklına getirmiyordu. Bu gibi gerçek dışı savlar aslında Ellenstein'ın proletarya diktatörlüğüne düşmanlığından başka bir şey kanıtlamıyor. Oysa gerçekler ortadadır.

22 Haziran 1941'den tam 11 yıl önce, daha 27 Haziran 1930'da yapılan SBKP(B) 16. Kongresi'nde okunan MK Raporu'nda dünya kapitalizmini kasıp kavuran bunalım incelenmiş, debelenen kapitalist ülkelerde faşizm ve dünyada savaş tehlikesi açıkça belirtilmişti.

Raporda, iki sistem arasındaki temel çelişki nedeniyle, "kapitalizmin iç çelişkileri her kızıştığında, burjuvazi gözlerini SSCB'ye diker" deniyor ve "SSCB'ye karşı maceracı bir saldırı eğilimine" işaret ediliyordu. Ve buna karşı: "Bizim politikamız barış politikasıdır... Bu barış politikasını gütmeye bütün gücümüzle ve eldeki bütün araçlarla devam edeceğiz. Biz bir karış yabancı toprağı istemiyoruz, ama

kendi toprağımızdan da bir santim bile kimseye bırakmayız” deniyordu..

26 Ocak 1934’de yapılan 17. Kongre’de J.V. Stalin’in okuduğu raporda, en gerici egemen çevrelerin “diktatörlüklerini sürdürmek için açıkça terörist yöntemlere başvurmaları” olan faşizmin şovenist ve savaşçı dış politikasına karşı SSCB’nin “barışı koruma” politikasından şaşmayacağı yineleniyordu. 17. Kongre raporunun bir başka önemli yanını da, faşizmin klasik tanımının dünyada ilk kez bu raporda yer alışıdır. Bir yıl sonra 1935’de yapılan Komintern 7. Kongresi’nde Dimitrof bu tanıma tekrarlayacaktır.

10 Mart 1939’daki 18. Kongre’ye dek “yeni emperyalist savaş” gerçek olmuştu. Kongre’de okunan raporda SSCB’nin tutumu şöyle özetleniyordu: “Ülkemiz bir yandan barışı koruma politikasını ardıcıl olarak izlerken, aynı zamanda, Kızıl Ordu’nun ve Kızıl Deniz Kuvvetleri’nin hazırlığını artırmak için ciddi bir çalışma içindedir.” (345)

İşte gerçekler böyle somuttur. Lenin’in partisi, ta 11 yıl öncesinden emperyalist savaşı, bunun kaçınılmaz olarak SSCB’ye yöneleceğini görmüş, Marksizm-Leninizm bilimini böylesi ustaca hayata geçirmiştir. Bu şanlı partiyi, Sovyet devletinin öncüsünü savaşa hazırlıksız olmakla suçlayabilmek için tek yol gerçekleri çarpıtmaktır. Oportünistlerin yaptığı budur.

Kimileri de iddialarına askerî dayanaklar uydurmaya kalkıyorlar. Savaş sırasında Genel Kurmay Operasyon Dairesi Başkanı ve Genel Kurmay ikinci Başkanı olan, Sovyet halkının yağız evlâtlarından General Ştemenko bu askerî dayanakları yerle bir ediyor.

Savaşta Sovyet Genel Kurmayı 1941-1945 adlı kitabında Ştemenko şöyle diyor: “Almanya ile savaş tehlikesini küçümsediğimize dair sözler oldukça sık duyuluyor. Bu gerçek dışı önermeye destek olarak, Batı sınırlarını beklemek ve savunmakla görevli askerî bölgelerde birliklerin yer alınmasının sözüm ona yanlış olduğuna dair abuk subuk fikirler ileri sürülüyor. Neden yanlışmış? İddia ettiklerine göre, sınır bölgeleri bekleyen büyük güçler sınırdaki değil, sınır geri-

sinde karargâh kurdukları için yanılmış. Oysa hem teoride, hem pratikte kesin olarak kanıtlanmıştır ki, her türlü eylemde ana güçler derinlemesine doğru dizilmelidir.” (26)

Ardından General Ştemenko şu soruyu soruyor ve yanıtlıyor: “Almanya’nın bize 1941’de saldıracağını, böyle bir olasılığı kabul ediyor muyduk? Ve böyle bir saldırıyı geri püskürtme k amacıyla hazırlıklar yapılmış mıydı? Evet, kabul ediyorduk. Evet yapılmıştı.

“Savaş patlamadan hemen önce, sınır bölgelerine büyük bir gizlilik içinde ek güçler gönderiliyordu. Beş ordu... iç alanlardan Batı bölgelerine aktarılıyordu. Bir grup operasyon subayı Moskova askerî bölgesinden Vinnitsa’ya giderek orada güney cephesinin Operasyon Dairesi’ni kurdular. Deniz Kuvvetleri Halk Komiserliği, nöbet ve savunma işlerinin yoğunlaştırılması için emir verdi ve Baltık filosunun üslerini Libava ve Tallin’den daha emniyetli limanlara aktardı. Ve savaşın hemen arifesinde Baltık, Kuzey ve Karadeniz filoları alarm durumundaydılar.” (30)

Ve Ştemenko, bu gerçekleri görmezlikten gelenlere hesap soruyor: “İnsan bütün bunları nasıl unutabilir? Parti ve hükümetin ülkeyi ve orduyu düşmanı püskürtmeye hazırlarken savaş öncesinde harcadığı büyük çabayı nasıl yok sayabilir?” (30-31)

İşte en yetkili ağızlardan durum böyledir. Öte yanda Sovyetler Birliği’nin genel olarak savaşa hazırlık düzeyi ayrı bir sorundur. 1917’de Rusya proletaryası geniş ve yoksul bir ülkeyi devrime götürmüş. Ardından iç savaş ve ülkenin ekonomik durumu 1913’lerin de altına düşmüş. Yeniden girişim, atılım ve 1936’larda sosyalizmin zaferi. 1941’de ise savaş çatmış. Üstüne gelen düşman tarihin gördüğü en üstün teknoloji ile donatılmış ve de ordusu kaç yıldır savaşlarda talimli bir ordu. Ülkenin kapasitesi sonsuz. Çalışkan, yiğit, azimli. Sosyalizme baş koymuş. Ama şunun şurasında 24 yaşında genç bir düzen, genç bir devlet. İşte ilk yenilgilerin nedeni budur. Kaldı ki, sosyalist düzenin üstünlükleri, SBKP’nin Leninci önderliği, Sovyet halkının, Kızıl Ordu’nun insanüstü öznel çabaları bu katı nesnel durumun da kısa sürede üste-

sinden gelmedi mi? Çok değil, 6 ayda düşman geriletildi mi?

Burjuvazisi, oportünisti kim ne derse desin. 22 Haziran faşist saldırısı yalnızca bir savaş değil, bir kahramanlık, bir ustalık destanı başlattı. Ve bu destanda Sovyet halkı faşizmi kırıp attı, daha da öte, dünyanın bugününe harç kattı.

22 Haziran 1977'de, Türkiyeli devrimciler olarak anti-faşist kavganın ta göbeğinde, önünde SBKP Sovyet halkının, Kızıl Ordu'nun yiğit Anayurt Savaşını, bu savaşın şehitlerini, gazilerini ve önderlerini derin bir saygıyla anıyoruz.

EMİNE ENGİN 2 Temmuz 1977

S ÜSTÜNGEL dev

İkinci Baskısı Çıktı

İŞÇİNİN SESİ DİZİSİ - 1

"DEV" in yazarı S. Üstünel, Türkiye komünist ve devrim hareketinin öne-
sindendir. Üstünel bugün de TKP'nin kumanda köprüsünde, yönetiminde,
en başındadır.

Üstünel'in yazdığı "DEV", yol ayrımında, çetin koşullar altında savaş
veren komünistler, ilericiler, devrimciler için yol gösterici bir yazıdır. Üstün-
gel, bu yazısında, Dimitrof'la Türkiye ve TKP üzerine konuşmalarını aktarı-
yor. S. Üstünel ve Reşat Fuat Baraner'in Dimitrof'la yaptıkları bu konuşma-
lar, Dimitrof'un Türkiye komünistlerine yönelttiği eleştiriler, 1973'ten sonra
gelişen şu içinde bulunduğumuz ortamda gerçekten çok önemlidir. Dünümüze,
bugünüme ışık tutucudur.

İşçinin Sesi Adresinden İsteyiniz.

Printed by Anvil Printers Ltd. (T.U)